

ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Biudžetinė įstaiga, Daugų g. 5A, LT-62169 Alytus, tel./faks. (8 315) 51 653 el. p. amsbiuras@zebra.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 301768543

**ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS MOKYKLINIO UGDYMO
ĮSTAIGAS LANKANČIŲ VAIKŲ PROFILAKTINIŲ SVEIKATOS
PATIKRINIMŲ DUOMENŲ ANALIZĖ, DANTŲ IR ŽANDIKAULIŲ
BŪKLĖS VERTINIMAS 2016 M.**

Parengė:

*Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro
visuomenės sveikatos stebėsenos ir stiprinimo specialistė*

Daiva Krasauskienė

Alytus, 2016 m.

TURINYS

IVADAS	3
1. PROFILAKTINIŲ MOKINIŲ SVEIKATOS PATIKRINIMŲ REZULTATAI	4
1.1. Profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių Alytaus miesto moksleivių sveikatos būklė	4
1.2. Pagrindiniai moksleivių susirgimai	7
1.2.1. Regos sutrikimai	9
1.2.2. Skeleto - raumenų sistemos sutrikimai	11
1.2.3. Kvėpavimo sistemos sutrikimai	12
1.2.4. Kraujotakos sistemos ligos	13
1.2.5. Virškinimo sistemos ligos	15
1.2.6. Endokrininės sistemos ligos, mitybos ir medžiagų apykaitos sutrikimai	16
1.3. Moksleivių pasiskirstymas pagal fizinio ugdymo grupes	18
2. MOKSLEIVIŲ DANTŲ IR ŽANDIKAULIŲ BŪKLĖS VERTINIMAS	19
2.1. Alytaus miesto moksleivių, pasitikrinusių dantis, dantų būklės vertinimas	19
2.1.1. Moksleivių pieninių dantų būklė pagal klases	22
2.1.2. Moksleivių nuolatinių dantų būklė pagal klases	23
2.2. Moksleivių žandikaulių būklės vertinimas	24
IŠVADOS	25
REKOMENDACIJOS	27

IVADAS

Kasmetiniai profilaktiniai mokinių sveikatos patikrinimai atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos patikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (Žin., 47-1365). Duomenys apie mokinių sveikatos būklę gaunami iš statistinės apskaitos formos Nr. 0.27-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. V-951 (Žin., 2005, Nr. 3-38). Šioje apskaitos formoje privalo būti nurodyta vaiko sveikatos būklė: kraujospūdis, klausos, regos, kaulų ir raumenų, kvėpavimo ir nervų sistemos sutrikimai. Taip pat, pateikiama išvada apie moksleivio fizinį pasirengimą – jis priskiriamas vienai iš trijų fizinio ugdymo grupių. Vykdamas naują Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. gegužės 16 d. įsakymą Nr. V-507 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. V-951 "Dėl statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a "Vaiko sveikatos pažymėjimas" patvirtinimo" pakeitimo“, vaiko sveikatos pažymėjimą, taip pat turi užpildyti bei pasirašyti odontologas. Gydytojas į formą privalo įrašyti pieninių arba nuolatinių dantų būklę ir pateikti informaciją apie sąkandžio patologiją, jei tokia yra.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 patvirtinta Lietuvos higienos norma 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai.“ (Žin., 2011, Nr. 103-4858), kiekvienais metais iki rugsėjo 15 d. moksleiviai turi pateikti mokyklai informaciją apie profilaktinio sveikatos patikrinimo rezultatus. Šioje higienos normoje taip pat nurodoma, kad mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi užtikrinti, kad mokiniai iki 18 metų ugdymo procese dalyvautų pasitikrinę sveikatą ir pateikę vaiko sveikatos pažymėjimą, ne anksčiau kaip prieš metus. Naujoje mokykloje pradėję mokytis mokiniai vaiko sveikatos pažymėjimą turi pateikti iki einamųjų metų rugsėjo 15 dienos.

Privalomas mokinių sveikatos patikrinimas yra labai svarbus, nes padeda laiku nustatyti sveikatos sutrikimus ir ligas, taip pat padeda išvengti didesnių mokinių sveikatos sutrikimų ugdymo proceso metu. Duomenys apie vaikų vystymosi sutrikimus ir sergamumą yra teikiami Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biurui, kuris vykdo vieną iš savo funkcijų – visuomenės sveikatos stebėseną. Pagal visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pateiktus duomenis yra atliekama vaikų sergamumo analizė, kuri padeda kryptingai planuoti ir įgyvendinti sveikatos priežiūrą mokykloje, organizuoti ir įgyvendinti priemones, susijusias su ligų ir traumų profilaktika.

1. PROFILAKTINIŲ MOKINIŲ SVEIKATOS PATIKRINIMŲ REZULTATAI

1.1. Profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių Alytaus miesto moksleivių sveikatos būklė

Pagal mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pateiktus duomenis, 2016/2017 mokslo metus Alytaus miesto savivaldybės ir kitų steigėjų mokyklose pradėjo 7816 mokiniai, t.y. 333 mokiniais mažiau negu praėjusiais mokslo metais. Profilaktinio sveikatos patikrinimo formą (Nr. 027-1/a. „Vaiko sveikatos pažymėjimas“) į savo ugdymo įstaigas 2016 metais pristatė 7465 moksleivių, tai sudarė 95,5 proc. visų moksleivių (2015 m. – 97,1 proc.). Daugiausiai moksleivių, nepasitikrinusių sveikatos, jau kelintus metus iš eilės registruojama Alytaus profesinio rengimo centre (žr. 1 lentelę). Analizuojant Alytaus miesto mokyklų moksleivių profilaktinius sveikatos patikrinimus be Alytaus profesinio rengimo centro, sveikatą pasitikrino 98,3 proc. moksleivių (pernai - 99,2 proc.).

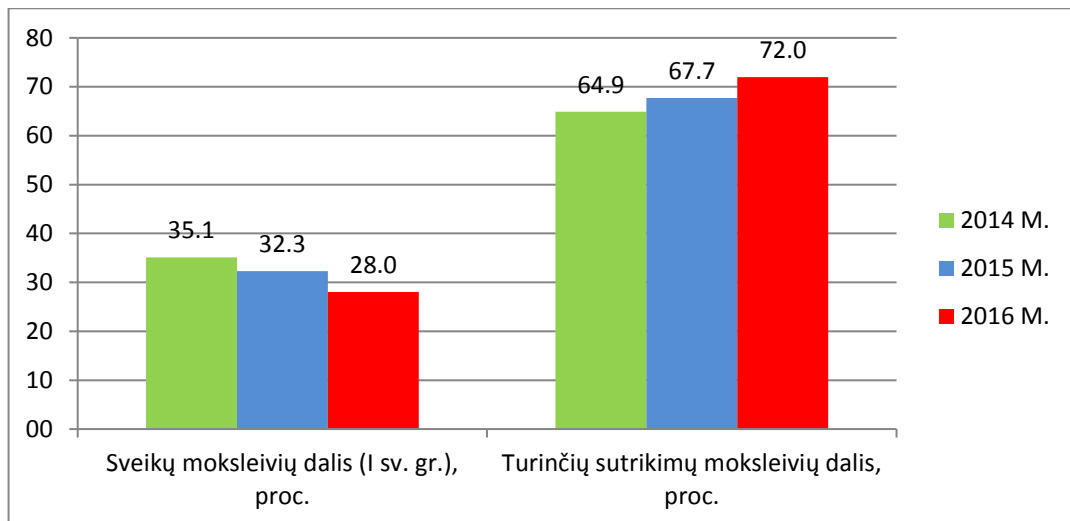
1 lentelė. Profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių moksleivių dalis Alytaus miesto ugdymo įstaigose 2013 m. – 2016 m. (proc.)

Alytaus miesto mokymosi įstaiga	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Dzūkijos pagrindinė mokykla	88,3	97,9	98,5	97,9
Vilties mokykla-darželis	97,6	100,0	100,0	100,0
Senamiesčio pradinė mokykla	100,0	100,0	100,0	100,0
Putinių gimnazija	100,0	100,0	100,0	100,0
Šaltinių pagrindinė mokykla	100,0	100,0	100,0	100,0
Sakalėlio pradinė mokykla	100,0	100,0	100,0	100,0
Volungės pagrindinė mokykla	100,0	100,0	100,0	100,0
Dainavos pagrindinė mokykla	100,0	98,9	94,1	91,0
Likiškėlių pagrindinė mokykla	100,0	100,0	100,0	97,5
Vidzgirio pagrindinė mokykla	100,0	100,0	100,0	96,0
Panemunės pagrindinė mokykla	100,0	100,0	99,8	90,5
Drevinuko mokykla-darželis	100,0	100,0	100,0	100,0
Jotvingių gimnazija	100,0	100,0	100,0	100,0
A. Ramanausko Vanago gimnazija	100,0	100,0	100,0	100,0
Šv. Benedikto gimnazija	100,0	100,0	100,0	100,0
Piliakalnio progimnazija	100,0	99,5	98,8	96,2
Suaugusiųjų ir jaunimo mokykla	100,0	59,1	77,3	80,0
Alytaus profesinio rengimo centras	67,9	67,8	69,5	58,7
Bendra Alytaus miesto mokyklų moksleivių, pasitikrinusių sveikatą dalis, proc.	96,6	97,0	97,1	95,5

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

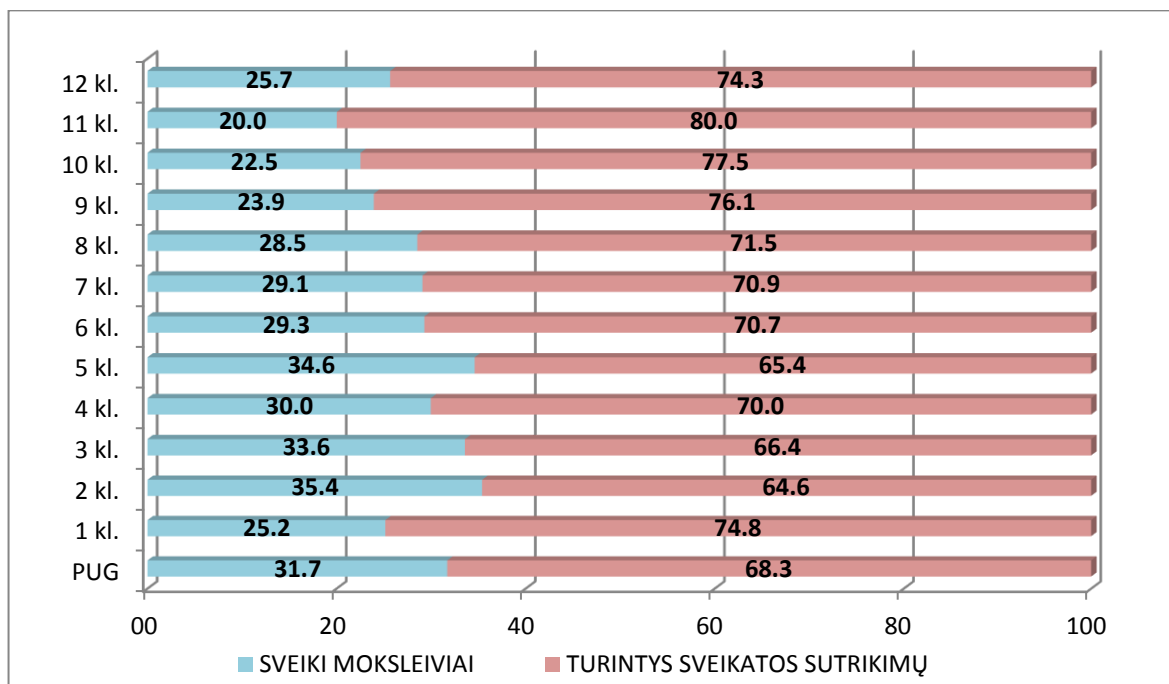
Pastaba. Kadangi Alytaus profesinio rengimo centre dalis besimokančiųjų yra virš 18 metų amžiaus, toliau Alytaus ugdymo įstaigose besimokančiųjų moksleivių sveikatos būklė analizuojama be Alytaus profesinio rengimo centro duomenų, dėl duomenų tikslumo.

Profilaktinių sveikatos patikrinimų rezultatai rodo, kad per pastaruosius trejus metus (2014-2016 m.) moksleivių, turinčių sveikatos sutrikimų, daugėjo. Jeigu 2014 m. sveikatos sutrikimų turėjo 64,9 proc. patikrinusių vaikų, tai 2016 m. šis rodiklis jau siekė 72 proc. Sveiki, t.y. turintys I sveikatos grupę, moksleiviai 2016 m. sudarė mažiau negu trečdalį (28,0 proc.) visų sveikatą patikrinusių moksleivių (žr. 1 pav.).

1 pav. Alytaus miesto ugdymo įstaigose besimokančių sveikų ir turinčių sutrikimų moksleivių pasiskirstymas 2014 - 2016 m. (proc. nuo sveikatą patikrinusių moksleivių)
Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

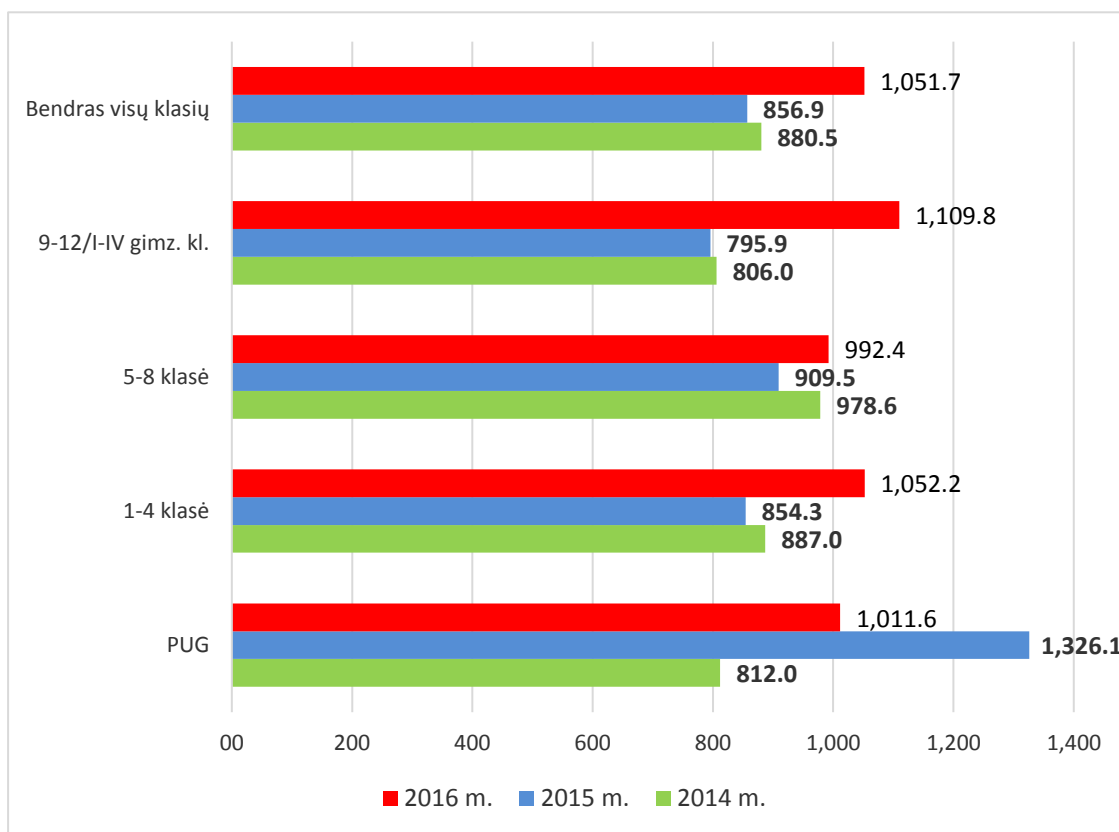
2016 m. daugiausiai, t.y. 35,4 proc. sveikų moksleivių buvo užregistruota 2 klasėje (2015 m. - 4 klasėje - 38,8 proc.), daugiausiai „sergančiųjų“ buvo nustatyta 11/III gimnazijos klasėse – 80 proc. moksleivių turėjo vienokį ar kitokį sveikatos sutrikimą (žr. 2 pav.).

2 pav. 2016 m. sveikų ir turinčių sveikatos sutrikimų Alytaus miesto moksleivių Pasiskirstymas atskirose klasėse (proc. nuo patikrinusių sveikatą atskirose klasėse)
Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

2016 metų profilaktinių patikrinimų duomenimis vaikų, turinčių sutrikimų, skaičius analizuojamu laikotarpiu buvo registruotas panašus kaip ir 2016 metais: registruoti 5142 vaikai, turintys sveikatos sutrikimų (2015 m. - 5055). Tuo tarpu, sutrikimų skaičius, nepaisant kasmet mažėjančio vaikų skaičiaus, 2016 metais padidėjo 18,7 proc.: 2015 m. buvo registruoti 6437 konkretūs sveikatos sutrikimai ar susirgimai¹, 2016 metais - 7643. Tai rodo, kad dalis vaikų turi ne po vieną, o net po kelis ar daugiau sveikatos sutrikimų.

Siekiant įvertinti sergamumo mastą skirtingu laikotarpiu, skaičiuojamas sergamumo rodiklis, parodantis sutrikimų skaičių tenkanti 1000-čiui miesto mokyklų moksleivių. Analizuojamu laikotarpiu bendras sergamumo rodiklis 1000-čiui moksleivių ženkliai didėjo: nuo 856,9/1000 vaikų 2015 metais iki 1051,7/1000 vaikų 2016 metais. Didžiausi sergamumo rodikliai registruoti vyriausiųjų 9-12/I-IV gimnazijos klasių amžiaus grupėse (1109,8/1000 vaikų) (žr. 3 pav.).

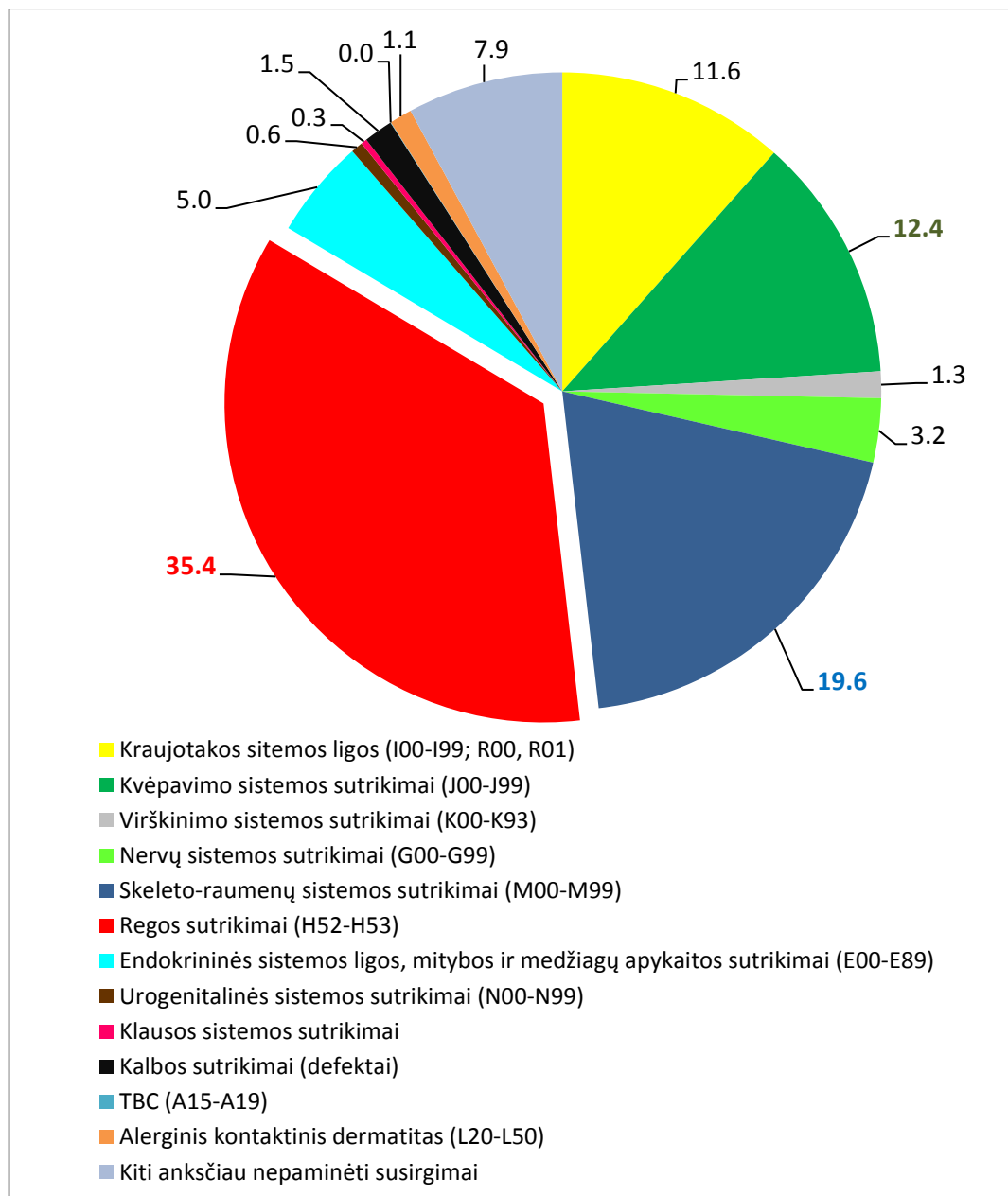
3 pav. Alytaus miesto moksleivių sutrikimų skaičius atskirose klasėse, tenkantis 1000-čiui moksleivių, 2014-2016 m.

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

¹ Neįskaičiuoti kūno masės indekso (KMI) nukrypimai nuo normos

1.2. Pagrindiniai moksleivių susirgimai

Statistiniai duomenys rodo, kad svarbiausi mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos sutrikimai ne vienerius metus išlieka tie patys: regos, skeleto-raumenų ir kvėpavimo sistemos sutrikimai. Didžiausią moksleivių sutrikimų dalį ligų struktūroje kaip ir kiekvienais metais, taip ir 2015 m., sudarė regos sutrikimai 35,4 proc. (2015 m. - 39,6 proc.), antroje vietoje – skeleto – raumenų sistemos ligos 19,6 proc. (2015 m. - 24,2 proc.), trečioje vietoje – kvėpavimo sistemos ligos 12,4 proc. (2015 m. - 14,9 proc.). 2016 metais išaugo kraujotakos sistemos ligų skaičius, tačiau tam galėjo turėti įtakos tai, kad šiemet į šią grupę buvo registruojami širdies užėsiai ir tonai (R01) bei širdies ritmo sutrikimai (R00) (žr. 4 pav.).

4 pav. Alytaus miesto ugdymo įstaigų moksleiviams registruotų ligų pasiskirstymas pagal priežastis 2016 m. (proc.)

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Vertinant procentinę ligų pasiskirstymą pagal priežastis atskirose amžiaus grupėse, pastebima, kad 2016 metais regos ir skeleto – raumenų sistemos ligos sudarė didžiausią ligų dalį nuo 1 iki 12 klasės. Į ligų trejetuką priešmokyklinukų tarpe nepateko skeleto – raumenų sistemos ligos, jiems dažniau buvo registruoti kraujotakos sutrikimai. Kraujotakos sistemos sutrikimai buvo dažni ir vyriausiųjų (9-12/I-IV gimnazijos klasių) amžiaus grupėje. Jų vyriausiems moksleiviams buvo registruota daugiau negu kvėpavimo sistemos sutrikimų (žr. 2 lentelę).

2 lentelė .2015 – 2016 m. Alytaus miesto ugdymo įstaigų moksleiviams registruotų ligų pasiskirstymas pagal priežastis atskirose amžiaus grupėse (proc. nuo bendro ligų skaičiaus atskirose amžiaus grupėse)

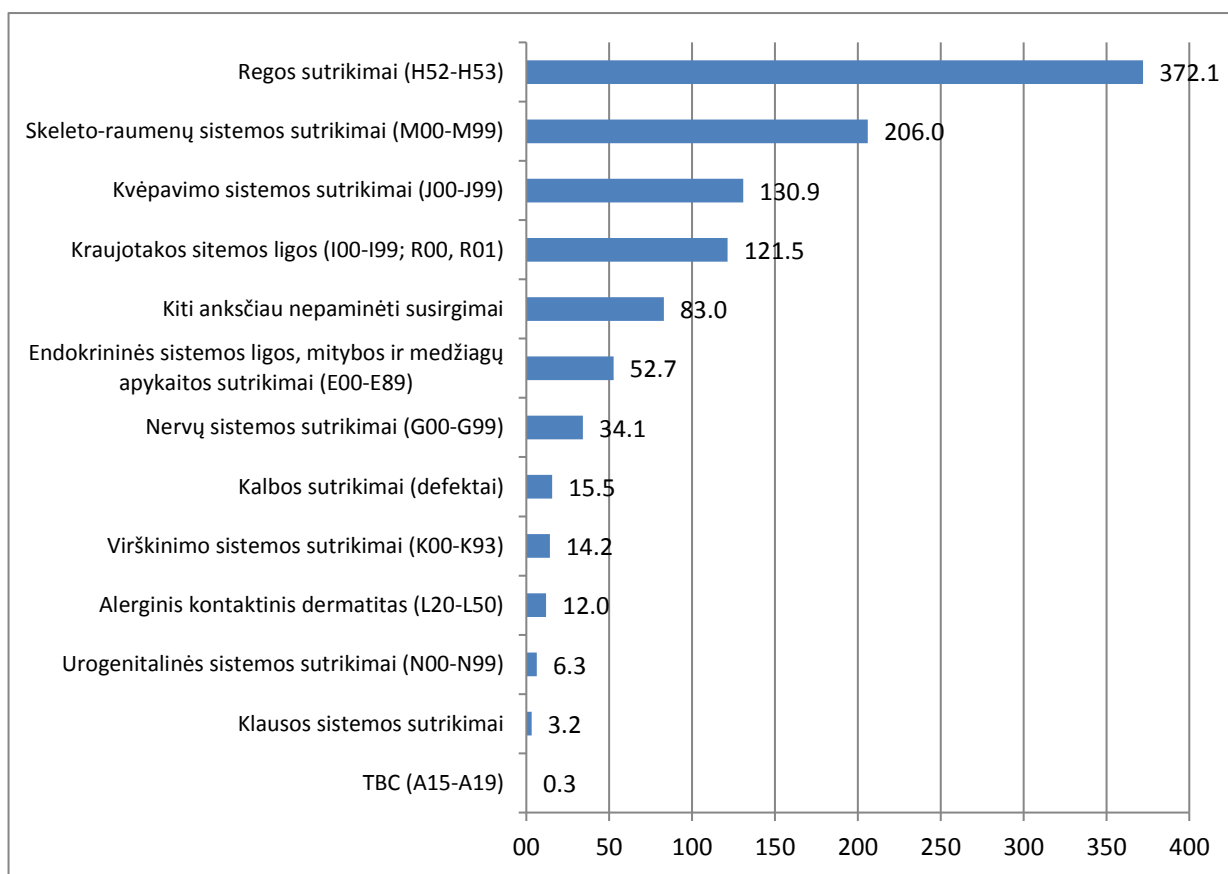
Klasė	Metai	Kraujotakos sistemos ligos (I00-I99, R00*, R01*)	Kvėpavimo sistemos sutrikimai (J00-J99)	Virškinimo sistemos sutrikimai (K00-K93)	Nervų sistemos sutrikimai (G00-G99)	Skeleto-raumenų sistemos sutrikimai (M00-M99)	Regos sutrikimai (H52-H53)	Endokrininės sistemos ligos, mitybos ir medžiagų apykaitos sutrikimai (E00-E89)	Urogenitalinės sistemos sutrikimai (N00-N99)	Klauso sistemos sutrikimai	Kalbos sutrikimai (defektai)	TBC (A15-A19)	Alerginis kontaktinis dermatitas (L20-L50)	Kiti anksčiau nepaminėti susirgimai *
PUG	2016	10,3	11,5	0,0	0,0	6,9	57,5	1,1	0,0	0,0	9,2	0,0	0,0	3,4
	2015	0,0	10,7	13,1	0,0	6,6	47,5	2,5	0,8	0,0	18,0	0,0	0,8	
1-4 KLASĖ	2016	10,4	13,3	1,0	1,5	15,3	37,6	3,9	0,6	0,3	4,1	0,04	1,1	10,9
	2015	0,3	17,7	6,9	2,0	19,2	39,7	3,9	0,5	0,4	7,5	0,1	1,9	
5-8 KLASĖ	2016	10,4	15,6	1,3	3,3	21,6	33,7	4,6	0,7	0,3	0,1	0,04	1,1	7,2
	2015	0,7	15,2	8,4	3,0	26,9	37,3	5,4	0,6	0,3	0,8	0,0	1,3	
9-12/I-IV GIMZ. KLASĖ	2016	13,6	8,9	1,8	4,9	22,2	34,1	6,5	0,5	0,3	0,0	0,0	1,3	5,9
	2015	1,8	12,2	3,4	4,7	26,8	41,4	6,8	0,9	0,5	0,3	0,0	1,3	

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

*Atskirai registruoti tik nuo 2016 metų

Alytaus miesto biuro moksleivių profilaktinių patikrinimų sveikatos statistika rodo, kad regos sutrikimų 2016 m. turėjo maždaug kas trečias moksleivis (1000-čiai miesto moksleivių 2016 m. teko

372,1 regos sutrikimų (2015 m. - 339,3). Skeleto – raumenų sistemos sutrikimais skundėsi maždaug kas 5 moksleivis (206,0 atvejai/1000 moksleivių registruoti 2016 m., 207,0 atvejai 1000 moksleivių – 2015 m.). Kvėpavimo ir kraujotakos sistemos ligomis sirgo maždaug kas 8 Alytaus miesto moksleivis (žr. 5 pav.).

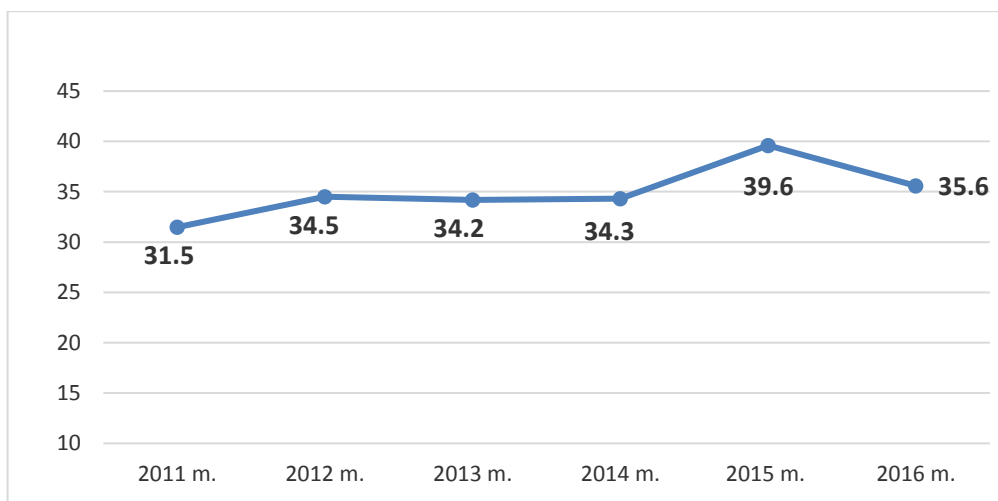
5 pav. Alytaus miesto ugdymo įstaigose besimokančių moksleivių sergamumas pagal priežastis 2016 m. (1000 – čiu moksleivių).

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Galima daryti prielaidą, kad didelį mokinių regos ir skeleto - raumenų sistemos sutrikimų skaičių lemia žalinga mokinių gyvensena: ilgas darbas prie kompiuterio, kuris pakeičia realų bendravimą su bendraamžiais, ilgas televizoriaus žiūrėjimas, mokinių sėdėjimas nepritaikytoje darbo vietoje, netinkamas apšvietimas, mažas fizinis aktyvumas. Taip pat, mobiliųjų telefonų naudojimas įvairiems telefoniniams žaidimams, kuomet akims tenka didelis krūvis, dėl mažo mobiliojo telefono ekrano bei ilgo žiūrėjimo nedarant pertraukų akims.

1.2.1. Regos sutrikimai

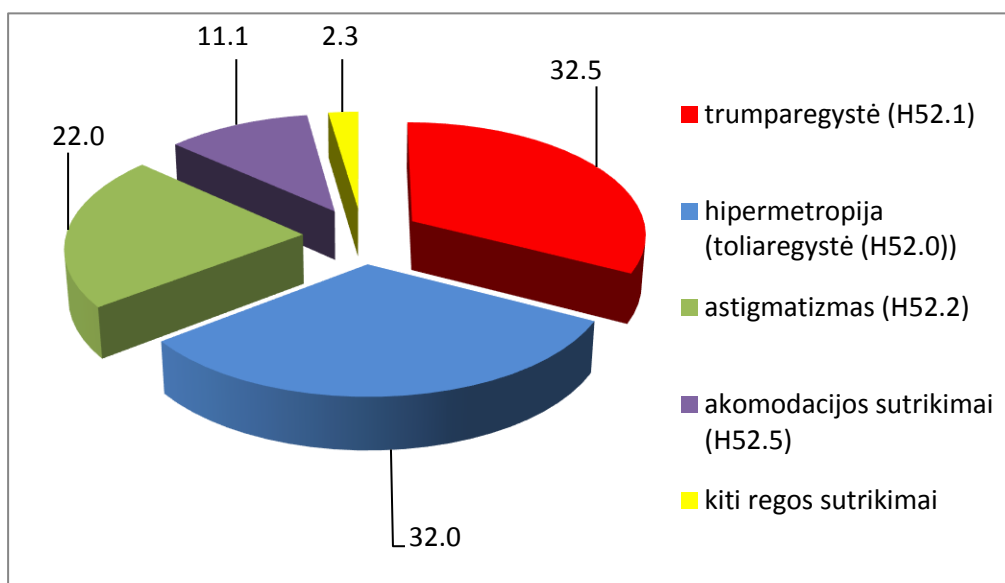
2016 m. regos sutrikimų skaičius didėjo: buvo registruoti 2704 regos sutrikimai, t.y. 155 atvejais daugiau negu 2015 m. – 2549. Nors regos sutrikimų skaičius ir augo, tačiau bendroje ligų struktūroje regos sutrikimų skaičius analizuojamu laikotarpiu sumažėjo, ir 2016 m. regos sutrikimai sudarė 35,4 proc. visų registruotų moksleivių susirgimų (2015 m. – 39,6 proc.) (žr. 6 pav.).

6 pav. Regos sutrikimų skaičius Alytaus miesto ugdymo įstaigose 2011–2016 metais (proc. nuo bendro sutrikimų skaičius)

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

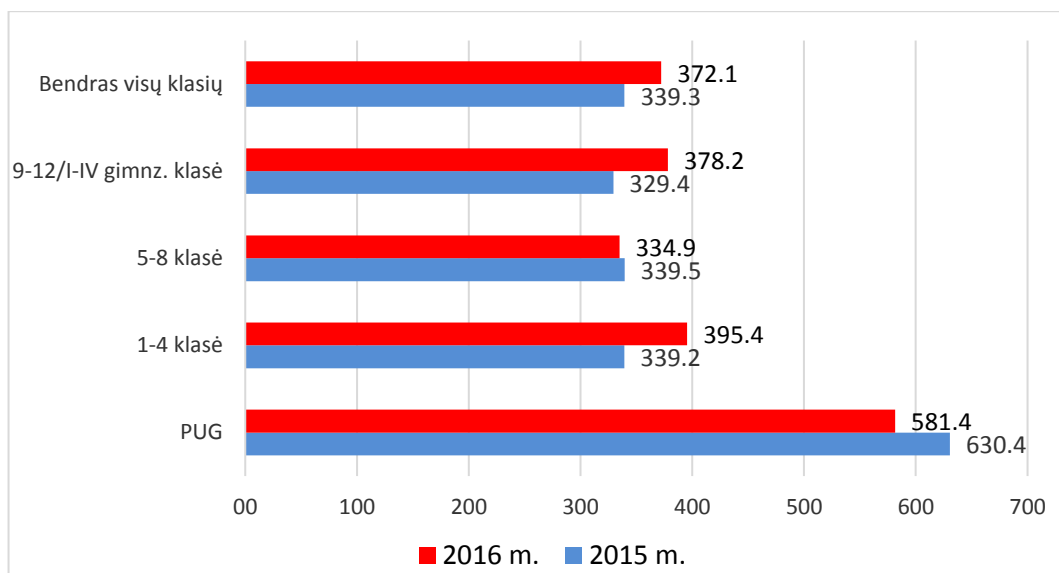
Didžiausią regos sutrikimų dalį 2016 m. sudarė trumparegystė (32,5 proc.) ir toliaregystė (32 proc.). Likusią dalį sudarė astigmatizmas (22 proc.), akomodacijos sutrikimai (11,1 proc.) bei kiti regos sutrikimai (2,3 proc.) (žr. 7 pav.).

7 pav. 2016 m. Alytaus miesto moksleiviams registruotų regos sutrikimų pasiskirstymas, proc.

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Didžiausias regos sutrikimų skaičius, tenkantis 1000 moksleivių, kaip ir pernai metais, registruotas priešmokyklinio ugdymo grupėje 581,4/1000 moksleivių. Palyginus su 2015 m., rodiklis šioje amžiaus grupėje sumažėjo. Mažesni regos sutrikimų rodikliai buvo registruoti ir 5-8 klasių amžiaus grupėje. Šioje amžiaus grupėje 2016 m. buvo registruotas mažiausias regos sutrikimų rodiklis, t.y. 1000 vaikų, teko mažiausiai regos sutrikimų. Tuo tarpu, 1-4 ir 9-12/I-IV gimnazijos klasėse regos sutrikimų rodikliai, palyginus su 2015 metais, didėjo ir buvo aukštesni negu bendras visų klasių rodiklis (žr. 8 pav.).

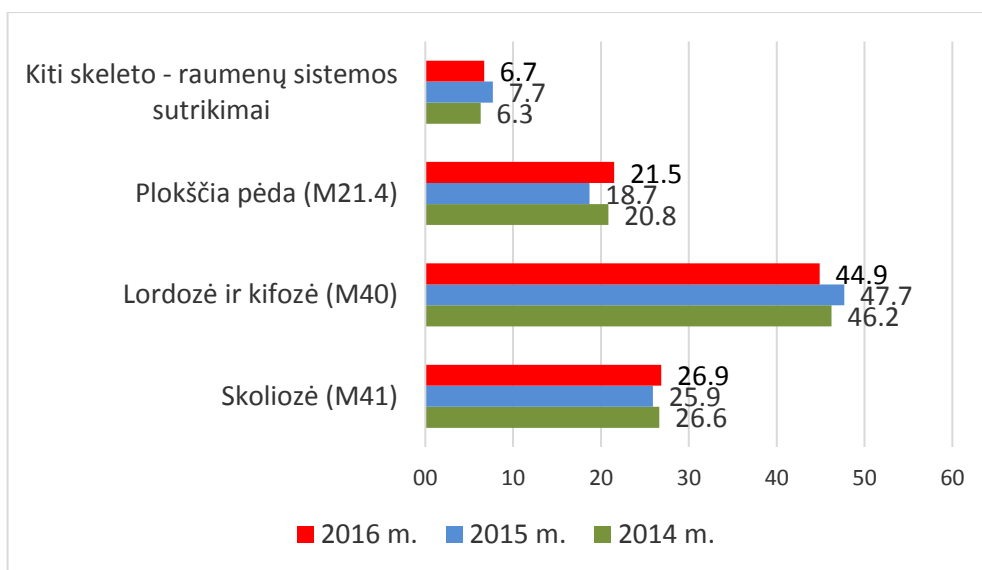

8 pav. Regos sutrikimų skaičius Alytaus miesto ugdymo įstaigose pagal klases 2015-2016 metais, tenkantis 1000-čiui moksleivių

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

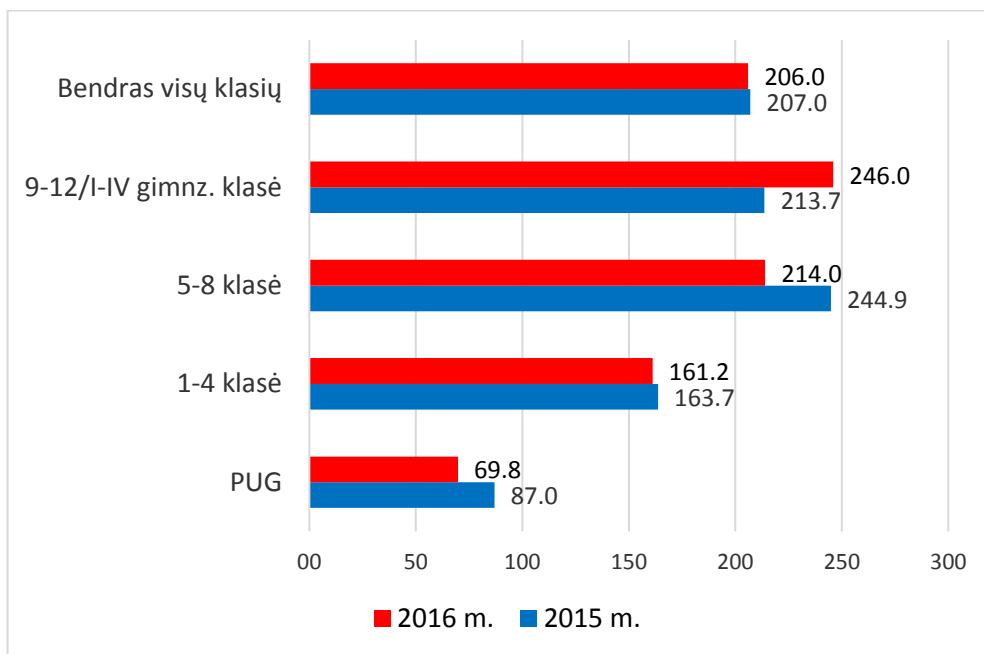
1.2.2. Skeleto - raumenų sistemos sutrikimai

Skeleto – raumenų sistemos sutrikimai - aktuali šių dienų problema visos Lietuvos moksleivių tarpe. Alytaus miesto ugdymo įstaigose 2016 m. buvo užregistruota mažiau skeleto – raumenų sistemos sutrikimų negu 2015 m.: atitinkamai 1497 ir 1555. Iš jų, kaip ir kiekvienais metais, didžiausią procentinę dalį skeleto raumenų sistemos sutrikimų tarpe sudarė netaisyklinga laikysena, t.y. lordozė ir kifozė. Palyginus su 2014-2015 m., lordozės ir kifozės procentinė dalis bendroje skeleto – raumenų sistemos ligų struktūroje analizuojamu laikotarpiu sumažėjo. Tačiau 2016 m. išaugo skoliozės ir plokščios pėdos atvejų. Skoliozė 2016 m. sudarė 26,9 proc., o plokščia pėda 21,5 proc. visų skeleto–raumenų sistemos sutrikimų (žr. 9 pav.).

9 pav. Alytaus miesto moksleivių skeleto - raumenų sistemos sutrikimų pasiskirstymas 2014–2016 metais, proc.

Skeleto – raumenų sistemos sutrikimų skaičius, tenkantis 1000 moksleivių, 2016 m. nežymiai sumažėjo. Visose amžiaus grupėse analizuojamu laikotarpiu registruota mažiau šių ligų atvejų, išskyrus 9-12/I-IV gimnazijos klases, kuriose rodiklis didėjo ir 1000-čiui moksleivių šioje amžiaus grupėje 2016 m. teko daugiausiai skeleto – raumenų sistemos sutrikimų: 246,0/1000 vaikų. Mažiausias rodiklis kaip ir pernai metais registruotas priešmokyklinio amžiaus grupėje – 69,8/1000 – čiui moksleivių (žr. 10 pav.).

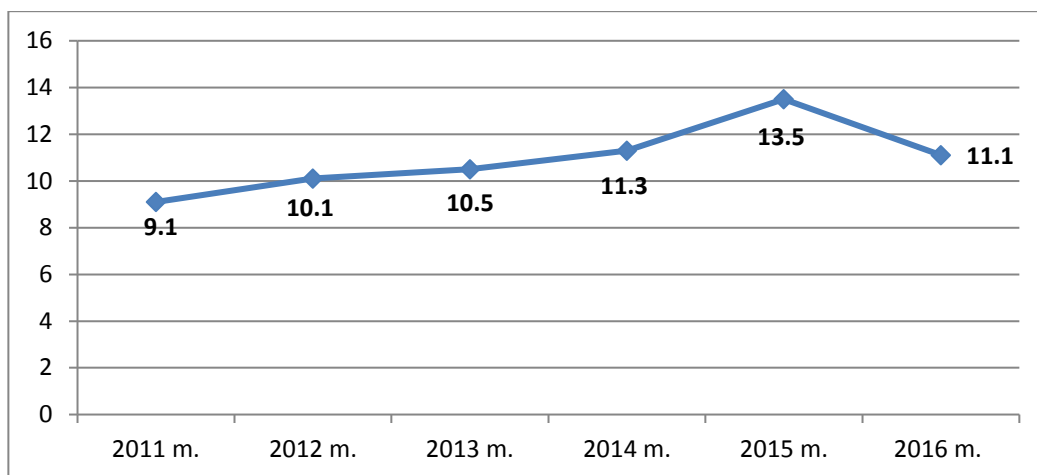
10 pav. Skeleto-raumenų sistemos sutrikimų skaičius Alytaus miesto ugdymo įstaigose pagal klases 2015-2016 metais, tenkantis 1000-čiui moksleivių

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

1.2.3. Kvėpavimo sistemos sutrikimai

Kvėpavimo sistemos ligos 2016 m. sudarė 12,4 proc. visų moksleivių susirgimų (2015 m. – 14,9 proc.). Analizuojamu laikotarpiu buvo užregistruoti 904 kvėpavimo sistemos sutrikimai, t.y. 53 atvejais mažiau negu 2015 m. Iš jų didžiąsą dalį, t.y. 93,8 proc. sudarė bronchinė astma.

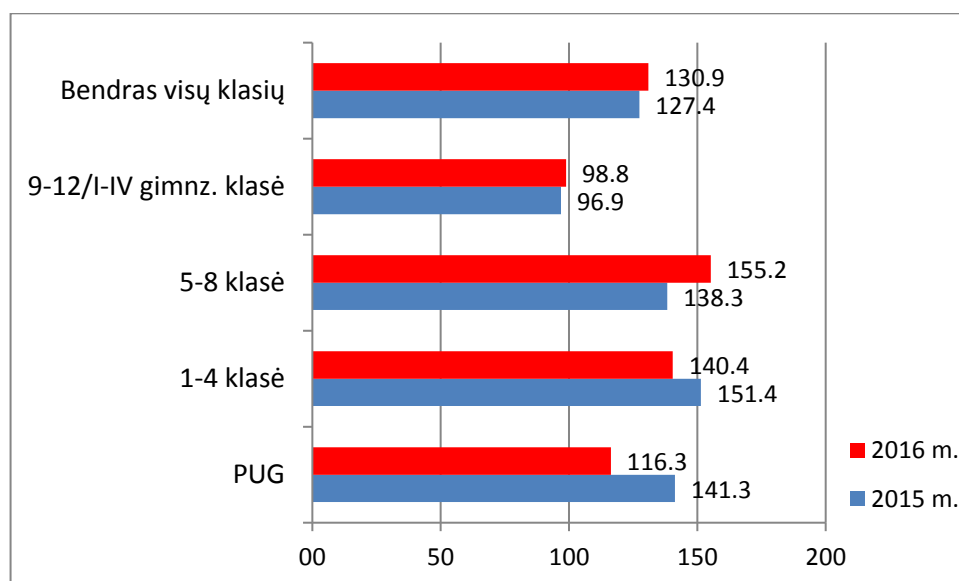
Analizuojant šešerių metų laikotarpį, matyti, kad kasmet didėjusi bronchinės astmos ir kitų alerginių ligų atvejų procentinė dalis bendroje ligų struktūroje, 2016 metais sumažėjo ir sudarė 11,1 proc. visų moksleivių susirgimų (2015 m. – 13,5 proc.) (žr. 11 pav.)

11 pav. Bronchinės astmos ir kitų alerginių ligų skaičius Alytaus miesto ugdymo įstaigose 2011–2016 metais (proc. nuo bendro ligų skaičiaus)

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Kvėpavimo sutrikimų skaičius, tenkantis 1000 vaikų, 2016 metais mažėjo priešmokyklinukų ir 1-4 klasių moksleivių tarpe. 5-8 klasių ir 9-12/I-IV gimnazijos klasių tarpe šių sutrikimų rodikliai didėjo, ypač 5-8 klasėse: rodiklis analizuojamu laikotarpiu siekė 155,2/1000 vaikų (2015 m. – 138,3) žr. 12 pav.).

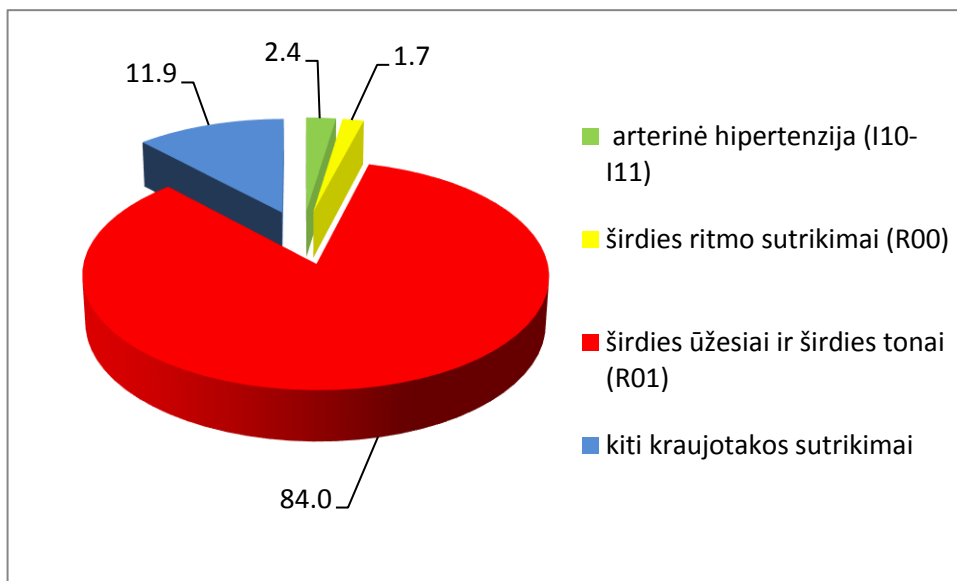
12 pav. Kvėpavimo sistemos ligų atvejų skaičius Alytaus miesto ugdymo įstaigose pagal klases 2015-2016 metais, tenkantis 1000-čiai moksleivių

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

1.2.4. Kraujotakos sistemos ligos

11,6 proc. visų moksleivių susirgimų 2016 metais sudarė kraujotakos sistemos ligos. Didžiausią procentinę dalį ligų struktūroje pagal amžiaus grupes šios ligos sudarė mažiausiųjų (priešmokyklinukų) ir vyriausiųjų moksleivių, t.y. 9-12 klasių, tarpe.

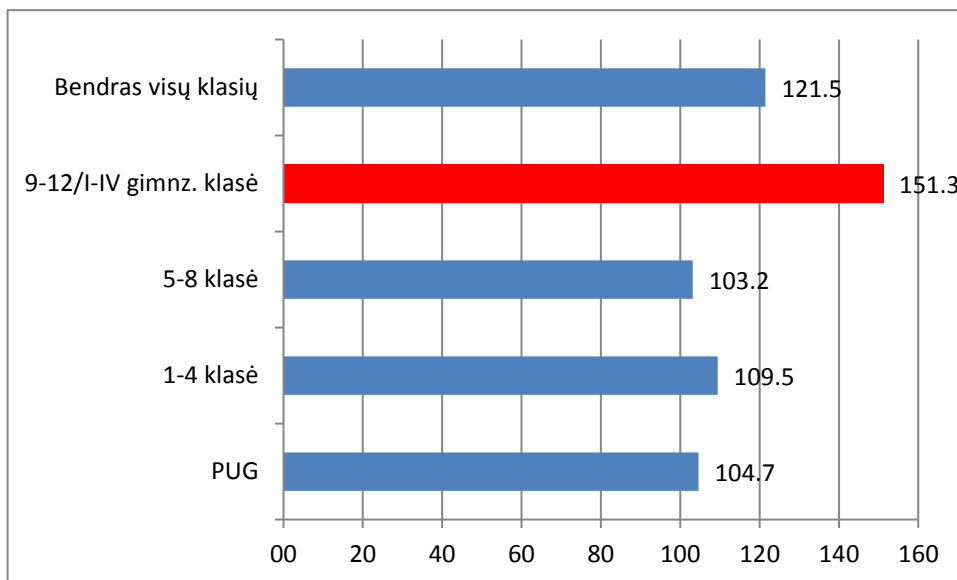
84 proc. visų kraujotakos sutrikimų analizuojam laikotarpiu sudarė širdies užėsiai ir tonai, 2,4 proc. arterinė hipertenzija, 1,7 proc. širdies ritmo sutrikimai ir 11,9 proc. buvo registruota kitų kraujotakos sutrikimų (žr. 13 pav.).

13 pav. 2016 m. Alytaus miesto moksleiviams registruotų kraujotakos sistemos ligų pasiskirstymas, proc.

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

2016 m. daugiausiai kraujotakos sistemos sutrikimų teko 9-12/I-IV gimnazijos klasių moksleiviams – 151,3/1000 vaikų. Mažiausiai, t.y. 103,2 kraujotakos sistemos sutrikimų teko 1000 – čiu 5-8 klasių moksleivių (žr. 14 pav.).

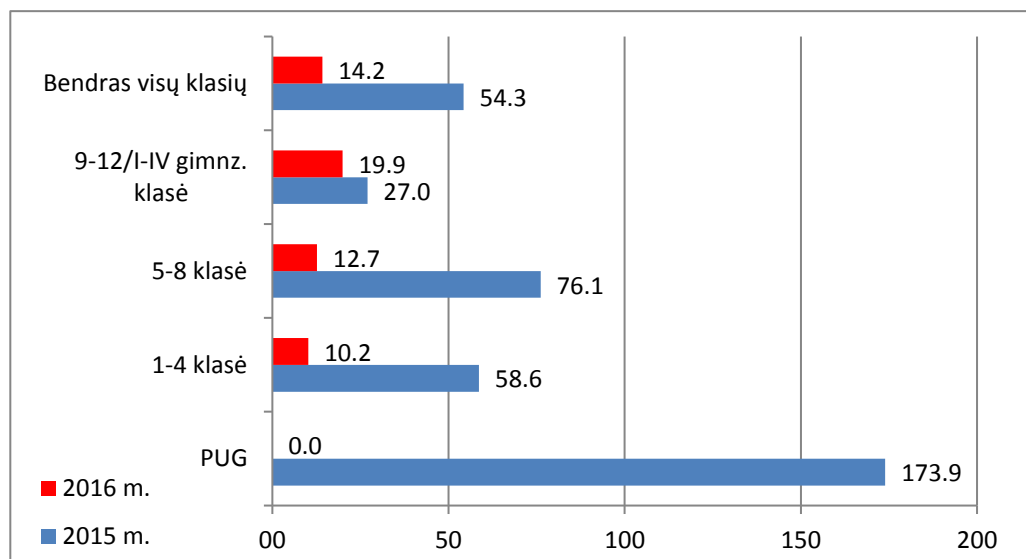
14 pav. Kraujotakos sistemos ligų atvejų skaičius Alytaus miesto ugdymo įstaigose pagal klases 2016 metais, tenkantis 1000-čiui moksleivių

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

1.2.5. Virškinimo sistemos ligos

Virškinimo sistemos ligos, pagal moksleivių sergamumą bendroje ligų struktūroje, 2016 m. užėmė 5 vietą ir sudarė 7,9proc. visų Alytaus miesto moksleivių susirgimų (2015 m. –6,3 proc.). Analizuojamu laikotarpiu šių ligų skaičius ženkliai sumažėjo: 2016 m. buvo registruoti 103 šių ligų atvejai, 2015 m. - 408.

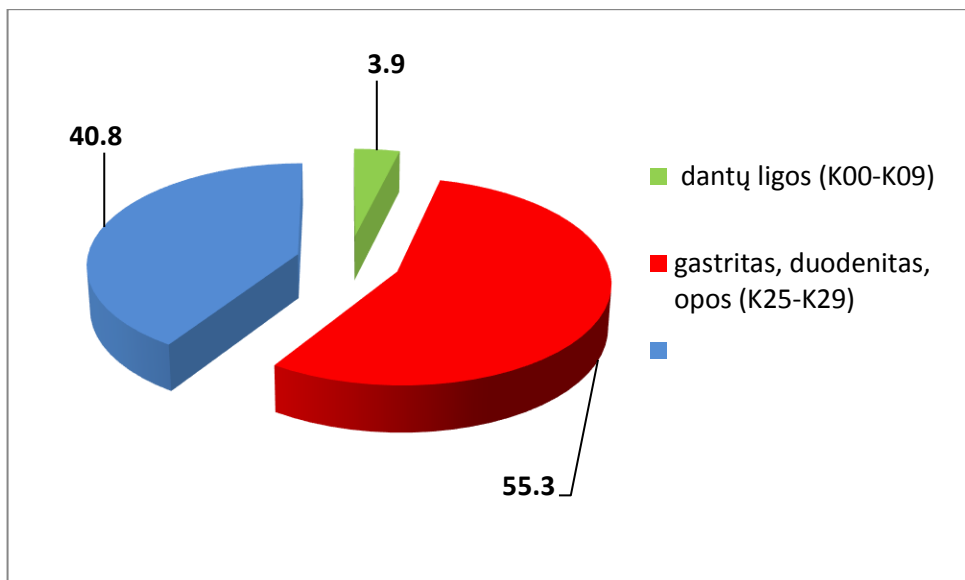
Virškinimo sistemos ligų skaičius, tenkantis 1000 moksleivių 2016 m. sumažėjo iki 14,2/1000 vaikų (2015 m. buvo registruotas – 54,3/1000 vaikų). Didžiausias virškinimo sistemos sutrikimų skaičius pagal amžiaus grupes, tenkantis 1000-čiui moksleivių, analizuojamu laikotarpiu užregistruotas 9-12/I-IV gimnazijos klasių amžiaus grupėje – 19,9/1000 moksleivių. Mažiausiųjų, t.y. priešmokyklinukų amžiaus grupėje šių sutrikimų 2016 m. registruota nebuvo (žr. 15 pav.).

15 pav. 2015-2016 metais Alytaus miesto ugdymo įstaigose registruotos virškinimo sistemos ligos skirtingose amžiaus grupėse, 1000-čiui moksleivių

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Daugiau negu pusė virškinimo sistemos ligų 2016 m. sudarė gastritas, duodenitas ir opos. Šias ligas labai dažnai įtakoja netinkama mityba. Dantų ligoms teko tik 3,9 proc. susirgimų. (žr. 16 pav.). Kai tuo tarpu, 2015 m. dantų ligos buvo pagrindinis virškinimo sistemos sutrikimas moksleivių tarpe ir sudarė 76,7 proc. šios sistemos ligų. Šiuos rezultatus galėjo įtakoti tai, kad dantų patikra tobulėja ir visa informacija apie dantų būklę dabar yra registruojama odontologo pildomoje pažymos formoje, kurioje atsispindi vaikų dantų būklė.

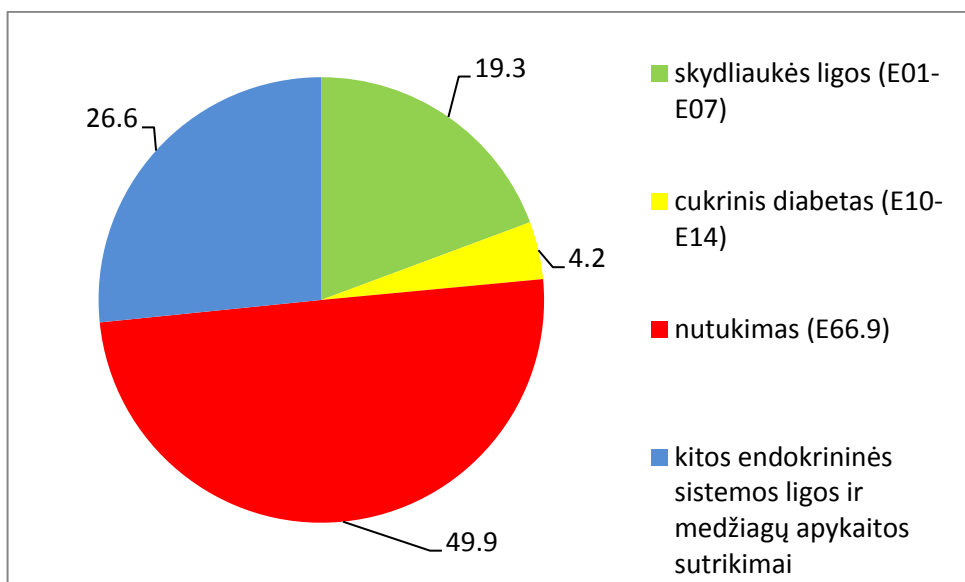

16 pav. 2016 m. Alytaus miesto moksleiviams registruotų virškinimo sistemos ligų pasiskirstymas, proc.

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

1.2.6. Endokrininės sistemos ligos, mitybos ir medžiagų apykaitos sutrikimai

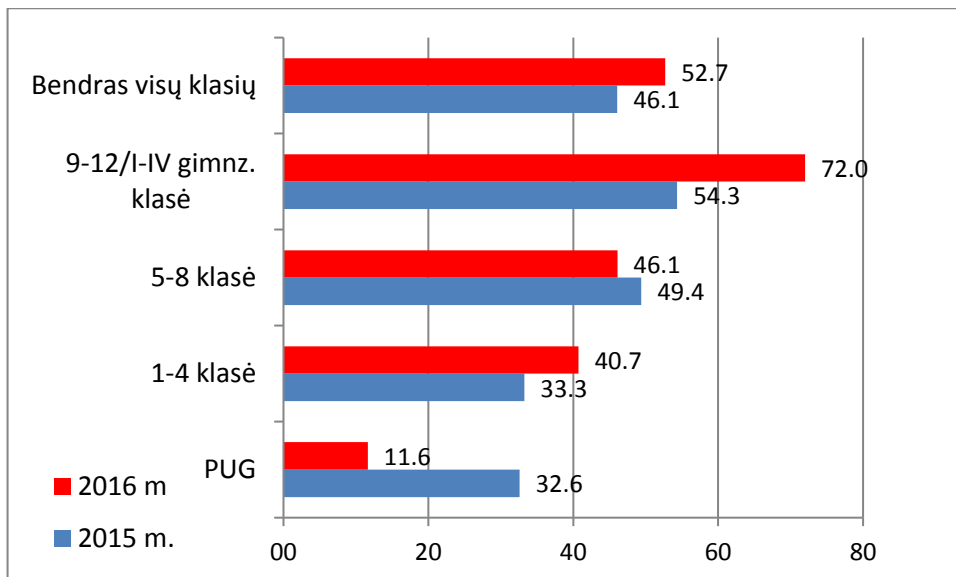
Endokrininės sistemos ligos pagal moksleivių sergamumą bendroje ligų struktūroje 2016 m. sudarė 5 proc. (2015 m. - 5,4 proc.) visų Alytaus moksleivių susirgimų. Buvo registruoti 383 šių ligų atvejai (2015 m. – 346). Beveik pusė endokrininės sistemos ligų sudarė nutukimas, 19,3 proc. sudarė skydliaukės ligos, 4,2 proc. – cukrinis diabetas, 26,6 proc. kitos endokrininės sistemos ligos bei mitybos ir medžiagų apykaitos sutrikimai (žr. 17 pav.).

17 pav. 2016 m. Alytaus miesto moksleiviams registruotų endokrininės sistemos ligų ir medžiagų apykaitos sutrikimų pasiskirstymas, proc.

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

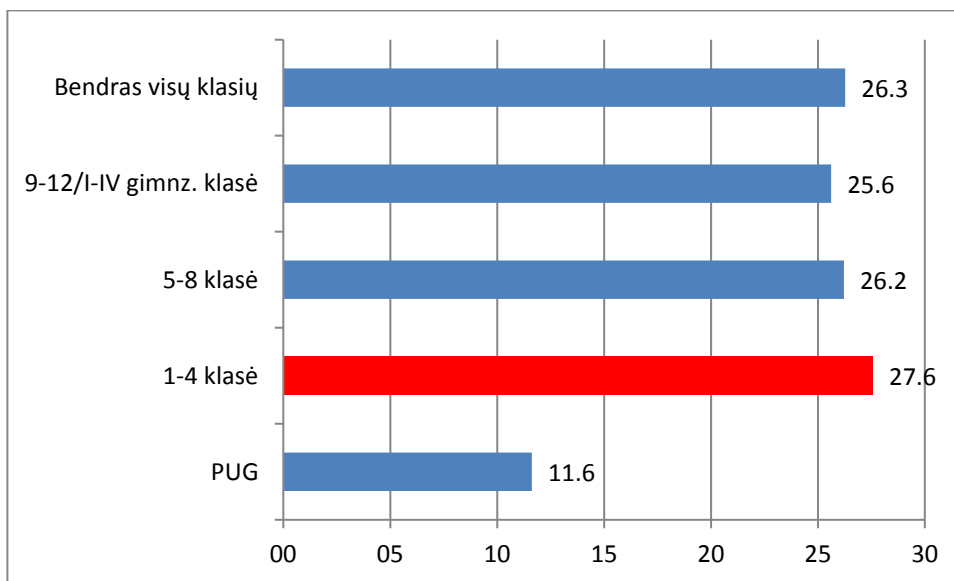
Endokrininės sistemos ligų ir mitybos bei medžiagų apykaitos sutrikimų skaičius, tenkantis 1000 moksleivių, per metus išaugo nuo 46,1 iki 52,7/1000 vaikų. Didžiausias endokrininės sistemos sutrikimų skaičius pagal amžiaus grupes, tenkantis 1000-čiui moksleivių, užregistruotas vyriausiųjų, t.y. 9-12/I-IV gimnazijos klasių amžiaus grupėje – 72,0/1000 moksleivių. Mažiausias endokrininių ligų rodiklis buvo registruotas priešmokyklinio ugdymo grupėje– 11,6/1000 moksleivių (žr. 18 pav.).

18 pav. 2015 -2016 metais Alytaus miesto ugdymo įstaigose registruotos endokrininės sistemos ligos skirtingose amžiaus grupėse, 1000-čiui moksleivių

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Atskirai vertinant nutukimo atvejus 1000 vaikų, didžiausias nutukimo rodiklis 2016 metais registruotas 1-4 klasių amžiaus grupėje – 27,6, mažiausias – priešmokyklinukų tarpe – 11,6/1000 vaikų (žr. 19 pav.).

19 pav. Nutukimo (E66.9) atvejų skaičius Alytaus miesto ugdymo įstaigose pagal klases 2016 metais, tenkantis 1000-čiui moksleivių

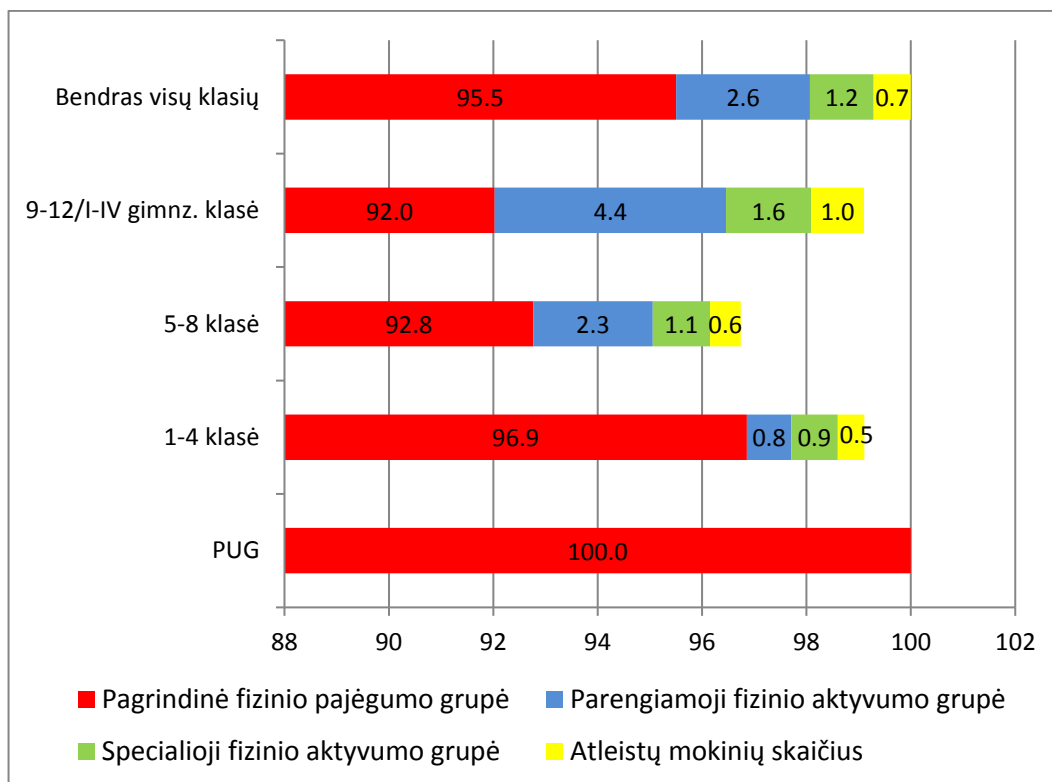
Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

1.3. Moksleivių pasiskirstymas pagal fizinio ugdymo grupes

Skiriamos trys fizinio parengimo ugdymo grupės: pagrindinė - šiai grupei priklausantys vaikai yra visiškai sveiki, parengiamoji - moksleiviai turintys nedidelių sveikatos sutrikimų ar neseniai persirgę kokia nors liga, ir specialioji - mankštinamasi pagal specialią fizinio lavinimo programą. Moksleiviai nuo fizinio lavinimo pamokų gali būti ir visiškai atleisti.

Alytaus miesto moksleivių profilaktinių sveikatos patikrinimų rezultatai rodo, kad 2016 m. 95,5 proc. moksleivių buvo priskirti pagrindinei fizinio pajėgumo grupei (2015 m. - 95,6 proc.). Parengiamajoje fizinio aktyvumo grupėje buvo registruota 2,6 proc. moksleivių, specialiojoje – 1,2 proc. 0,7 proc. buvo atleisti nuo fizinio lavinimo užsiėmimų (žr. 20 pav.).

Atskirų amžiaus grupių duomenys rodo, kad sulig amžiumi mažėja vaikų, turinčių pagrindinę fizinio pajėgumo grupę. Jeigu priešmokyklinio ugdymo grupėje visi profilaktiškai patikrinti Alytaus miesto moksleiviai buvo registruoti pagrindinėje fizinio pajėgumo grupėje, tai vyriausiųjų (9-12/I-IV gimnazijos klasių) amžiaus grupėje – tik 92,0 proc. (žr. 20 pav.).

20 pav. Moksleivių pasiskirstymas pagal fizinio aktyvumo grupes 2016 m.

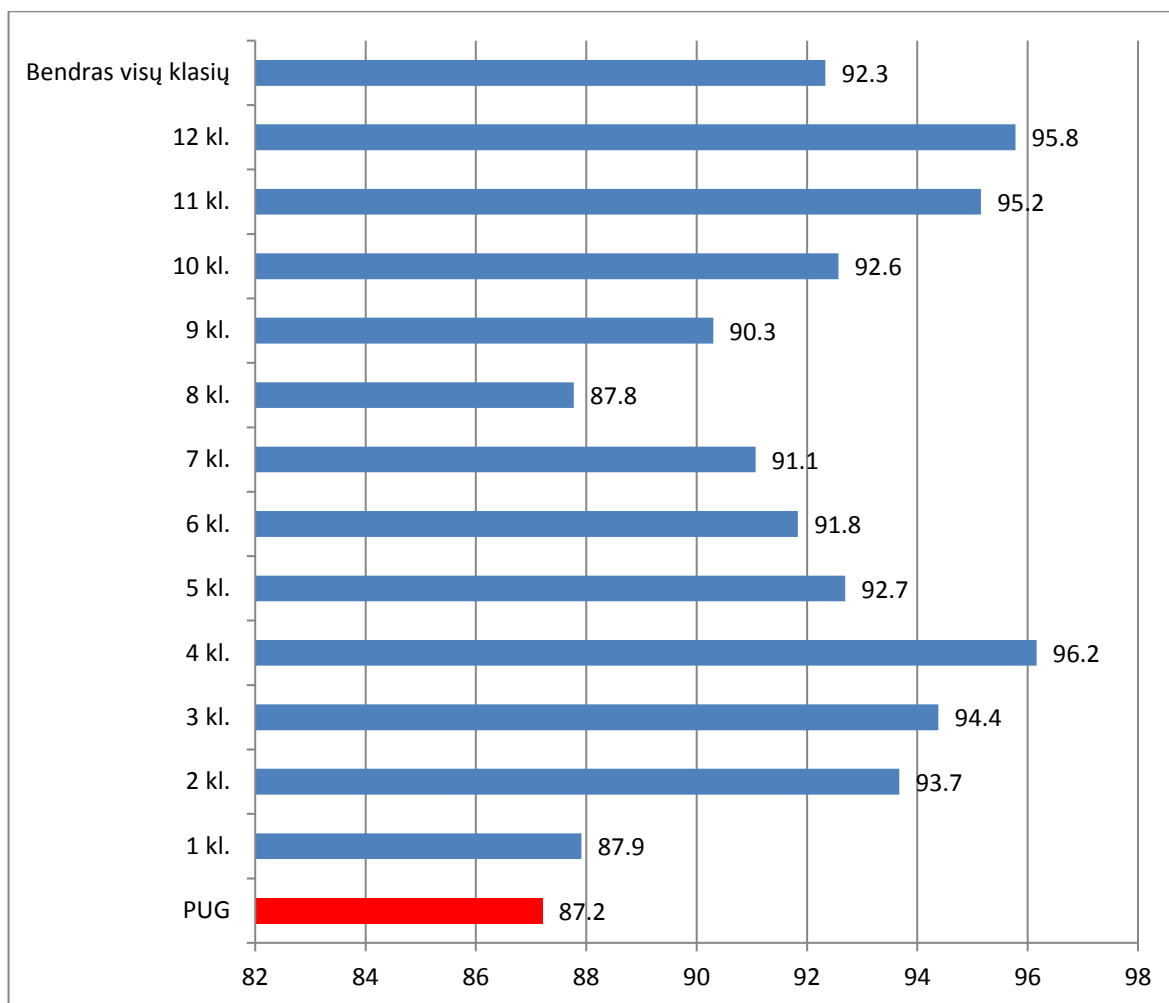
Alytaus miesto ugdymo įstaigose (proc. nuo patikrinusių)

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

2. MOKSLEIVIŲ DANTŲ IR ŽANDIKAULIŲ BŪKLĖS VERTINIMAS

2.1. Alytaus miesto moksleivių, pasitikrinusių dantis, dantų būklės vertinimas

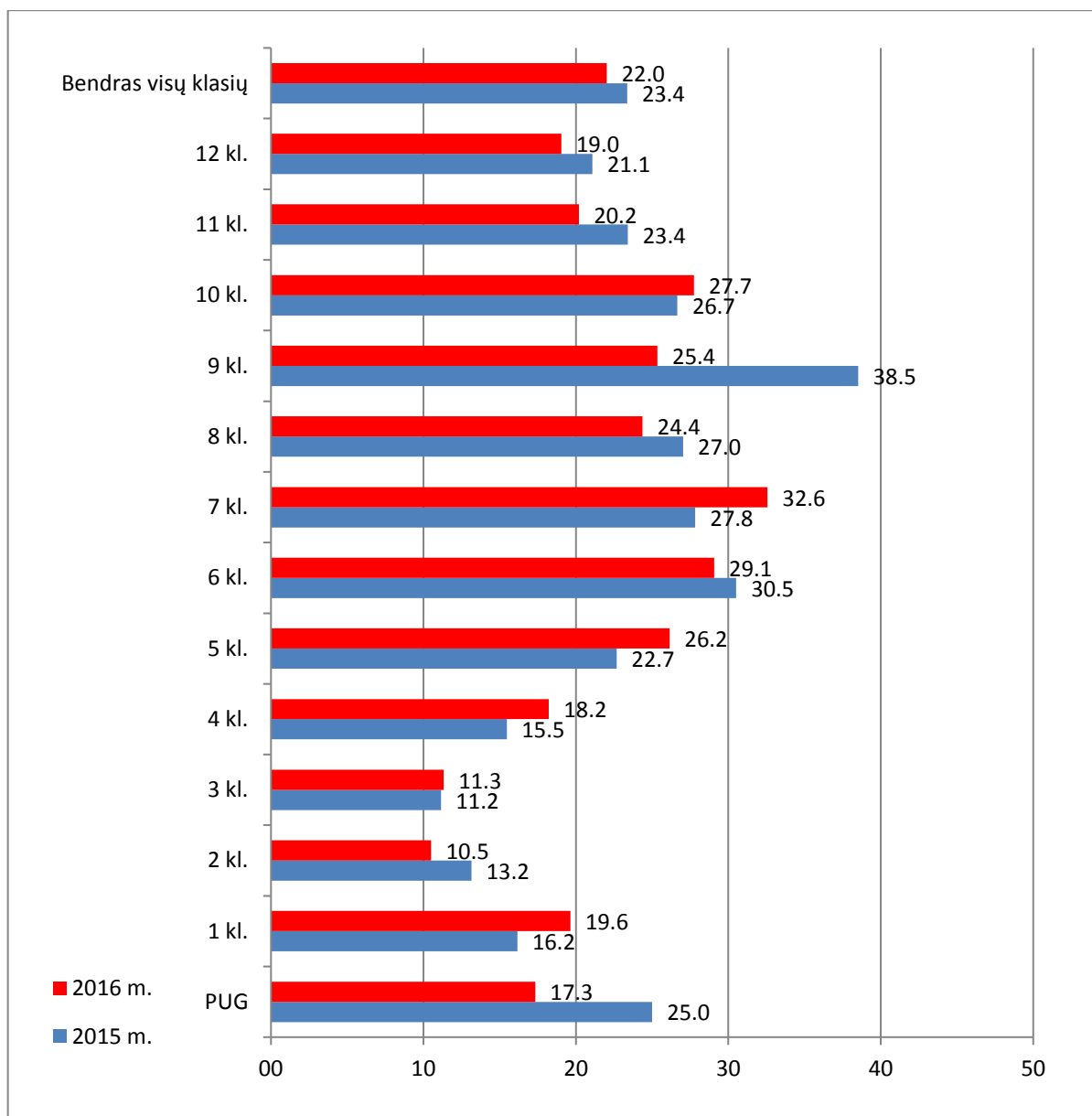
2016 m. dantis profilaktiškai patikrino 92,3 proc. Alytaus miesto bendrojo ugdymo įstaigų moksleivių (2015 m. - 89,5). Tai 6 proc. mažiau moksleivių, negu pristatę Profilaktinio sveikatos patikrinimo formą (Nr. 027-1/a. „Vaiko sveikatos pažymėjimas“). Mažiausiai vaikų, pasitikrinusių dantis, užregistruota priešmokyklinio amžiaus grupėje (87,2 proc.) (žr. 21 pav.).

21 pav. Alytaus miesto ugdymo įstaigų moksleivių, pasitikrinusių dantis, skaičius atskirose klasėse 2016 m. (proc. nuo bendro vaikų skaičiaus)

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

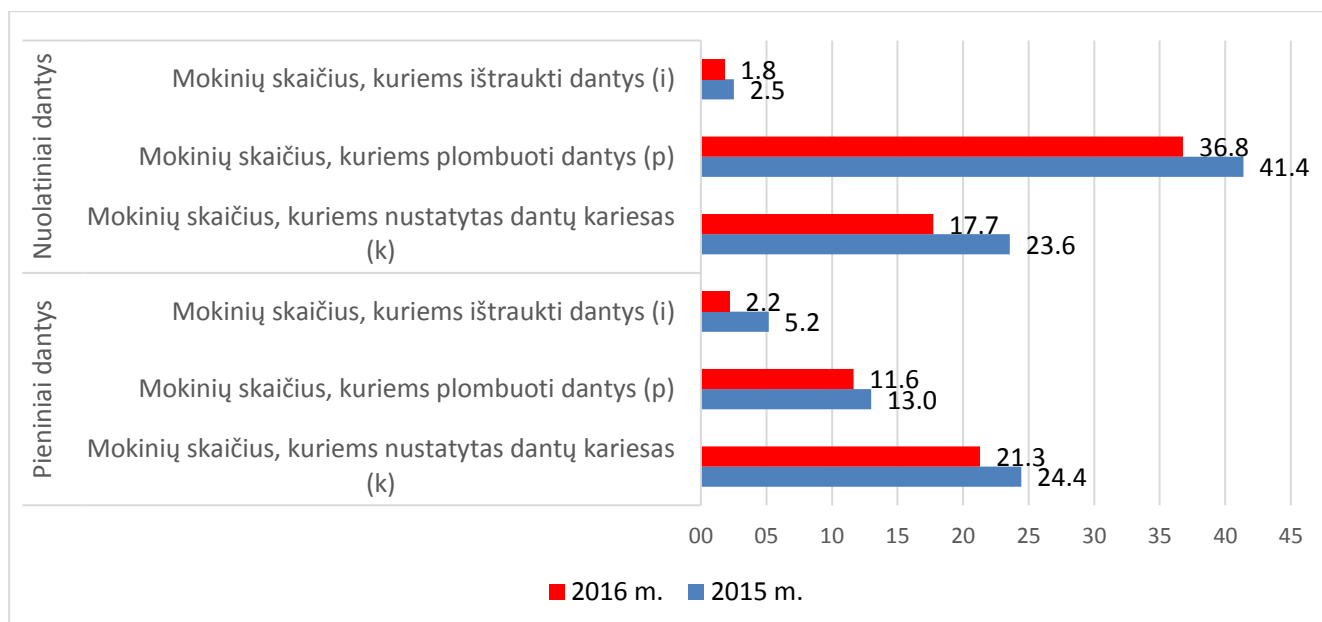
Alytaus miesto moksleivių dantų statistika rodo, kad sveikus dantis 2016 metais turėjo tik 22,0 proc. moksleivių (2015 m. - 23,4 proc.). Kitų moksleivių dantys buvo pažeisti karieso, plombuoti arba išrauti. Daugiausiai vaikų, turinčių sveikus dantis, užregistruota 7 klasėje (32,6 proc.), mažiausiai – antroje klasėje (10,5 proc.). (žr. 22 pav.).

22 pav. 2015 - 2016 m. Alytaus miesto mokyklų moksleivių, turinčių sveikus dantis skaičius (proc. nuo pasitikrinusių dantis)

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

2016 m. kaip ir praėjusiais metais procentiškai daugiau vaikų turėjo pieninių dantų karieso pažeidimų negu nuolatinių dantų: atitinkamai proc. 21,3 proc. ir 17,7proc. vaikų. Vaikų skaičius, turinčių išrautus dantis, taipogi didesnis buvo nustatytas pieninių dantų grupėje. Tačiau, vaikų, turinčių plombuotus nuolatinius dantis, skaičius buvo ženkliai didesnis, negu turinčių plombuotus pieninius dantis: 36,8 proc. ir 11,6 proc. (žr. 23 pav.).

23 pav. Alytaus miesto moksleivių, turinčių karieso pažeistus, plombuotus ar išrautus pieninius ir nuolatinius dantis, skaičius 2015 -2016 m. (proc. nuo pasitikrinusių dantis)

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Vertinant vaikų, turinčių pažeistus pieninius dantis skaičių ir užregistruotų pažeistų (ėduonies, plombuotų ar ištrauktų) pieninių ir nuolatinį dantų skaičių, pastebima, kad dantų sutrikimų skaičiai yra kur kas didesni. Tai rodo, kad dauguma vaikų turi keletą ir daugiau pažeistų dantų. Palyginus su 2015 m., analizuojamu laikotarpiu dantų rodikliai buvo geresni: mažiau buvo užregistruota mokinių, kuriems buvo ištraukti pieniai ar nuolatiniai dantys bei išrautų dantų skaičius, mažėjo vaikų, kuriems nustatytas nuolatinį dantų kariesas ir karieso pažeistų dantų skaičius, mažiau buvo registruota vaikų, turinčių plombuotus nuolatinius dantis ir plombuotų nuolatinį dantų skaičių. Tačiau 2016m. buvo užregistruota daugiau karieso pažeistų pieninių dantų ir plombuotų pieninių dantų, nors pačių vaikų skaičius buvo registruotas mažesnis negu 2015 m. (žr. 3 - 4 lentelę).

3 lentelė. Alytaus miesto moksleivių, turinčių pažeistus pieninius dantis ir užregistruotų pažeistų pieninių dantų skaičius 2015 -2016 m.

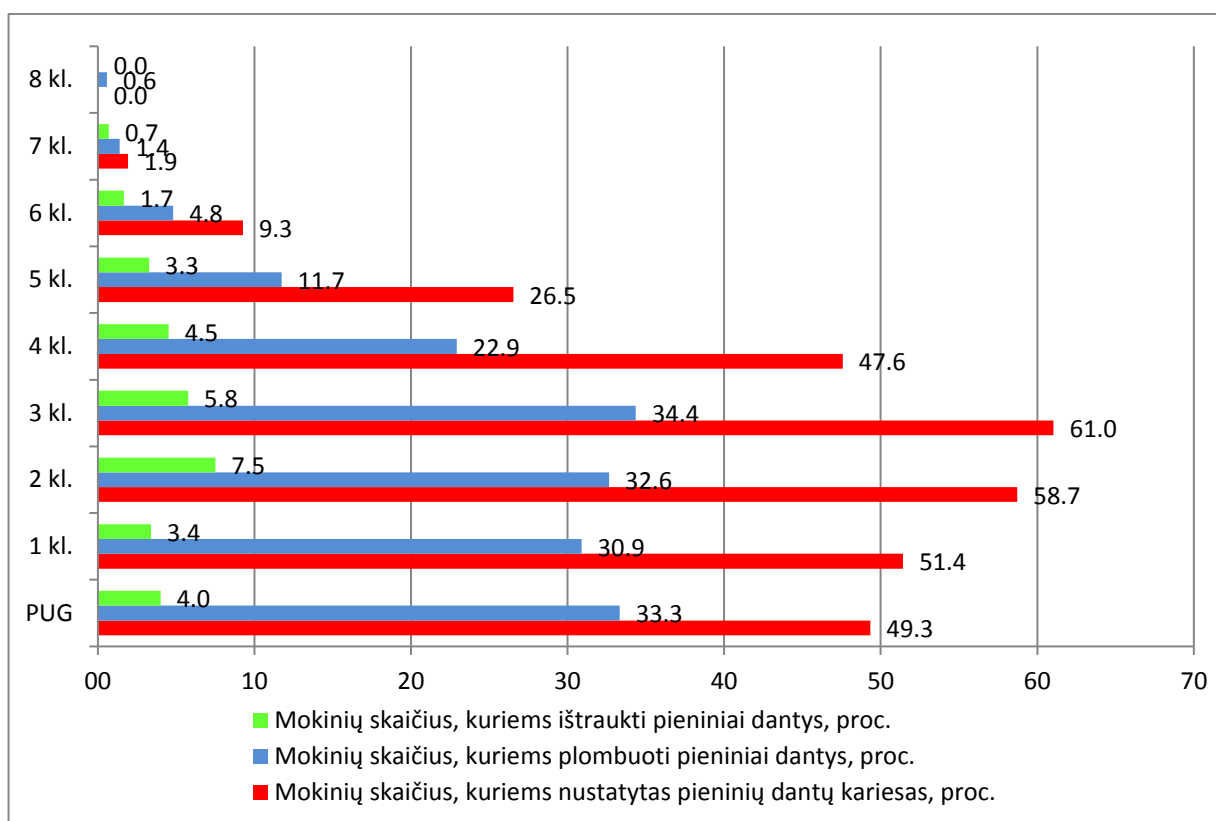
PIENINIAI DANTYS						
Metai	Mokinių skaičius, kuriems nustatytas kariesas	k - karioziniai (dantų skaičius)	Mokinių skaičius, kuriems plombuoti dantys	p - plombuoti (dantų skaičius)	Mokinių skaičius, kuriems ištraukti dantys	i – dėl karieso išrauti dantys (dantų skaičius)
2016 m.	1429 ↓	5492 ↑	781 ↓	2314 ↑	148 ↓	671 ↓
2015 m.	1642 ↓	5396 ↑	873 ↓	2309 ↑	348 ↓	1576 ↓

4 lentelė. Alytaus miesto mokslėivių, turinčių pažeistus nuolatinius dantis ir užregistruotų pažeistų nuolatinių dantų skaičius 2015 -2016 m.

NUOLATINIAI DANTYS						
Metai	Mokinių skaičius, kuriems nustatytas kariesas	K - karioziniai (dantų skaičius)	Mokinių skaičius, kuriems plombuoti dantys	P - plombuoti (dantų skaičius)	Mokinių skaičius, kuriems ištraukti dantys	I – dėl karieso išrauti dantys (dantų skaičius)
2016 m.	1189	3384	2468	7624	122	212
2015 m.	1584	3506	2784	7978	169	247

2.1.1. Mokslėivių pieninių dantų būklė pagal klases

Vertinant pieninių dantų būklę atskirose klasėse, pastebima, kad daugiausiai mokslėivių, turinčių pieninių dantų kariesą, 2016 m. užregistruota trečioje klasėje (61,0 proc.). Vaikų su plombuotais pieniniais dantimis, taipogi, daugiausiai užregistruota trečioje klasėje (34,4 proc.). Daugiausiai vaikų, turinčių išrautus pieninius dantis, užregistruota antroje klasės (7,5 proc.) (žr. 24 pav.).

24 pav. Alytaus miesto mokslėivių, turinčių karieso pažeistus, plombuotus ar išrautus pieninius dantis skaičius atskirose klasėse 2016 m. (proc. nuo pasitikrinusių dantis)

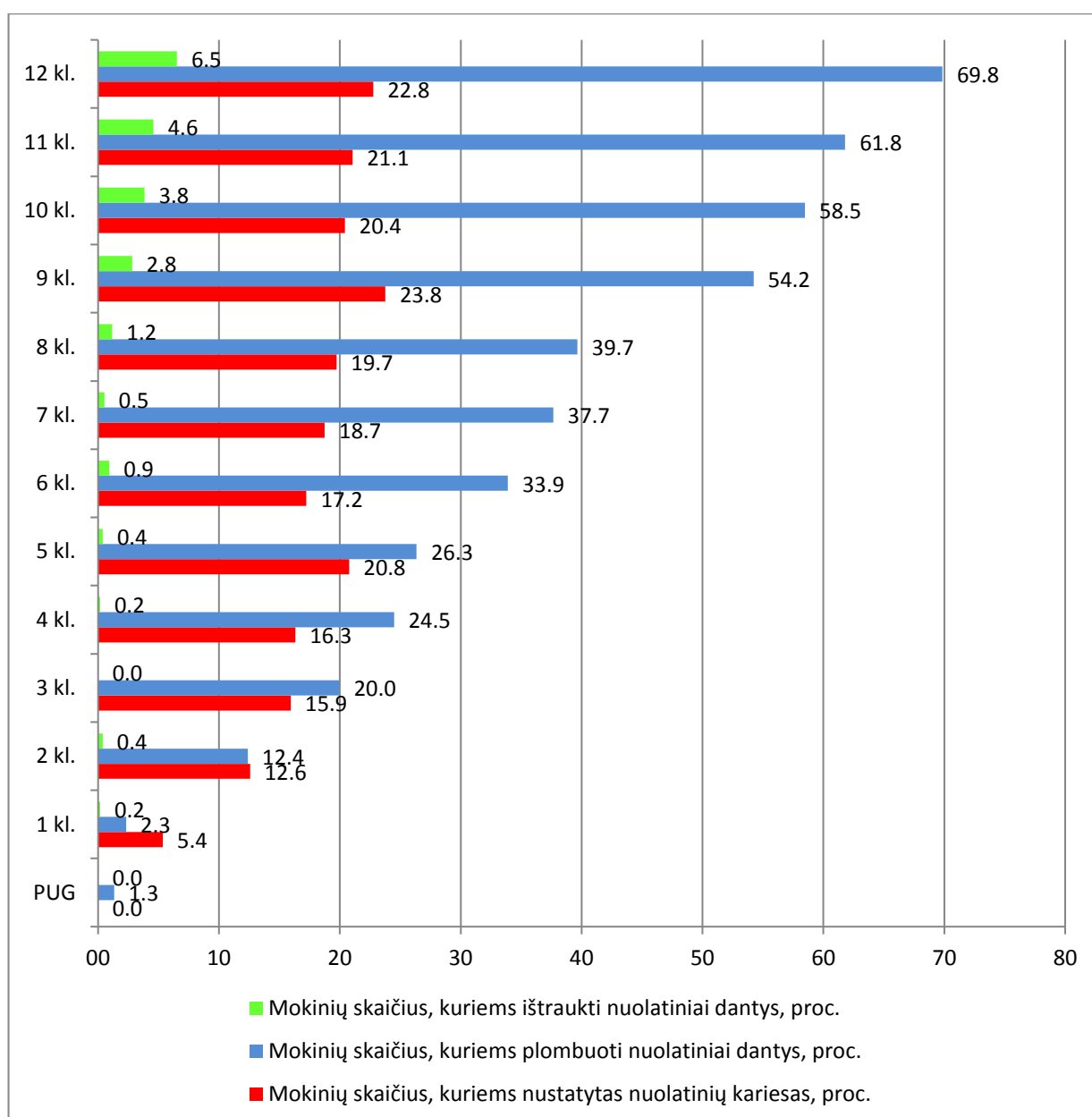
Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

2.1.2. Moksleivių nuolatinių dantų būklė pagal klases

Vertinant nuolatinių dantų būklę atskirose klasėse, pastebima, kad daugiausiai moksleivių, turinčių nuolatinių dantų kariesą užregistruota 9 klasėje – 23,8 proc. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad nuolatinių dantų kariesą turintys vaikai jau buvo užregistruoti, netgi, pradinėse klasėse (žr. 25 pav.).

Pradinėse klasėse aktuali ir plombuotų nuolatinių dantų problema. Sulig didesne klase stebimas didesnis vaikų skaičius, turinčių plombuotus nuolatinius dantis. Vaikų su plombuotais nuolatinių dantimis daugiausiai registruota 12/IV gimnaz. klasėse – 69,8 proc. (žr. 25 pav.).

Išrautų dantų rodikliai, taipogi, didžiausi vyriausiųjų moksleivių tarpe. Išrautus nuolatinius dantis 2016 m. turėjo 6,5 proc. pasitikrinusių dvyliktokų (žr. 25 pav.).

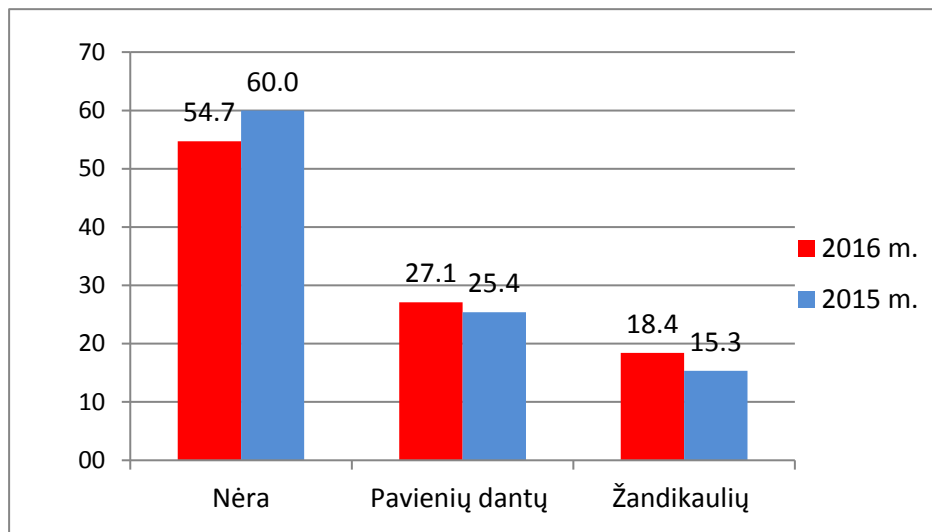

25 pav. Alytaus miesto moksleivių, turinčių karieso pažeistus, plombuotus ar išrautus nuolatinius dantis skaičius atskirose klasėse 2016 m. (proc. nuo pasitikrinusių dantis)

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

2.2. Moksleivių žandikaulių būklės vertinimas

Remiantis 2016 m. dantų profilaktinių patikrinimų duomenimis, sąkandžio patologijos atveju analizuojamu laikotarpiu buvo nustatyta daugiau negu 2015 m.: 27,1 proc. Vaikų turėjo pavienių dantų sąkandžio patologiją, 18,4 proc. – žandikaulių: 2015 m. atitinkamai 25,4 proc. ir 15,3 proc. (žr. 26 pav.).

26pav. Alytaus miestomoksleivių sąkandžiobūklė 2015 – 2016 m. (proc. nuo pasitikrinusių dantis)

Šaltinis: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Daugiausiai moksleivių, turinčių pavienių dantų sąkandžio patologiją 2016 m. buvo užregistruota 12-toje klasėje (37,4 proc. visų pasitikrinusių dantis), mažiausiai – priešmokyklinio ugdymo grupėje (13,1 proc.). Žandikaulių sąkandžio patologiją daugiausiai turėjo šeštos klasės moksleivių (22,8 proc. visų pasitikrinusių dantis), mažiausiai – priešmokyklinukų (4,0 proc.) (žr. 5 lentelę).

5 lentelė. Alytaus miesto moksleivių sąkandžio būklė 2015 - 2016 m. atskirose klasėse (proc. nuo pasitikrinusių dantis)

Klasė	Sąkandžiotopatologija					
	Nėra		Pavienių dantų		Žandikaulių	
	2015 m.	2016 m.	2015 m.	2016 m.	2015 m.	2016 m.
PUG	85,5	68,0	5,3	26,7	2,6	4,0
1 klasė	84,2	79,1	7,7	13,9	6,1	6,6
2 klasė	66,7	73,7	23,0	13,1	9,3	12,6
3 klasė	56,8	59,7	24,1	23,8	18,2	17,1
4 klasė	57,1	54,7	25,0	27,3	18,4	20,3
5 klasė	57,1	56,2	19,1	24,6	21,2	20,0
6 klasė	58,4	52,8	22,1	25,4	19,7	22,8
7 klasė	57,7	53,9	22,3	25,2	19,3	22,1
8 klasė	54,8	52,2	29,0	28,0	15,4	21,3
9/I gimnaz. klasė	57,3	44,9	29,2	32,4	15,6	18,0
10/II gimnaz. klasė	53,6	42,2	33,1	36,0	15,9	22,2
11/III gimnaz. klasė	58,2	44,1	35,2	36,2	12,7	19,0
12/IV gimnaz. klasė	58,7	43,6	34,7	37,4	12,3	21,0

IŠVADOS

1. 2016 m. profilaktiškai sveikatą patikrino 98,3 proc. Alytaus miesto savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigų moksleivių.
2. Sveiki, t.y. turintys I sveikatos grupę, moksleiviai sudarė mažiau negu trečdalį visų sveikatą patikrinusių moksleivių.
3. 2016 m. daugiausiai sveikų moksleivių buvo užregistruota 2 klasėje, daugiausiai „sergančiųjų“ buvo nustatyta 11/III gimnazijos klasėje.
4. Remiantis profilaktinių patikrinimų duomenimis, dalis vaikų turi ne po vieną, o po kelis ir daugiau sveikatos sutrikimų.
5. 2016 m. vaikų, turinčių sutrikimų, skaičius analizuojamu laikotarpiu buvo registruotas panašus kaip ir 2015 metais, tačiau sutrikimų skaičius, nepaisant kasmet mažėjančio vaikų skaičiaus, 2016 metais padidėjo 18,7 proc.
6. Per pastaruosius trejus metus (2014 - 2016m.) vaikų sergamumo rodiklis, tenkantis 1000-čiui moksleivių padidėjo 1,2 k.
7. 2016 metais didžiausi sergamumo rodikliai registruoti vyriausiųjų 9-12/I-IV gimnaz. klasių amžiaus grupėje, mažiausi – 5-8 klasių amžiaus grupėje.
8. Pagrindiniai mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos sutrikimai ne vienerius metus išlieka tie patys: regos, skeleto - raumenų ir kvėpavimo sistemos sutrikimai. Didžiausią moksleivių sutrikimų dalį ligų struktūroje kaip ir kiekvienais metais, taip ir 2016 m., sudarė regos sutrikimai (35,4 proc.), antroje vietoje – skeleto – raumenų sistemos ligos (19,6 proc.), trečioje vietoje – kvėpavimo sistemos ligos (12,4 proc.).
9. Regos ir kvėpavimo sutrikimų rodikliai, tenkantys 1000 moksleivių, palyginus su pernai metais, didėjo, skeleto – raumenų sistemos sutrikimų rodiklis nežymiai mažėjo.
10. 2016 metais regos ir skeleto – raumenų sistemos ligos sudarė didžiausią ligų dalį nuo 1 iki 12 klasės. Į ligų trejetuką priešmokyklinukų tarpe nepateko skeleto – raumenų sistemos ligos, jiems dažniau buvo registruoti kraujotakos sutrikimai. Kraujotakos sistemos sutrikimai buvo dažni ir vyriausiųjų (9-12/I-IV gimnazijos. klasių) amžiaus grupėje. Jų vyriausiems moksleiviams buvo registruota daugiau negu kvėpavimo sistemos sutrikimų.
11. Didžiausią regos sutrikimų dalį 2016 m. sudarė trumparegystė ir toliaregystė.
12. Daugiausiai regos sutrikimų teko priešmokyklinukams, mažiausiai – 5-8 klasių amžiaus grupei.
13. Didžiausią skeleto raumenų sistemos sutrikimų procentinę dalį sudarė netaisyklinga laikysena - lordozė ir kifozė.
14. Didžiausias skeleto - raumenų sistemos sutrikimų skaičius, tenkantis 1000-čiui moksleivių, užregistruotas 9-12/I-IV gimnazijos klasėse, mažiausias – priešmokyklinukų amžiaus grupėje.

15. Kvėpavimo sistemos sutrikimų tarpe didžiausią dalį sudarė bronchinė astma. Bronchinės astmos ir kitų alerginių ligų atvejų procentinė dalis bendroje ligų struktūroje kasmet didėjusi, 2016 metais sumažėjo.
16. Didžiausias kvėpavimo sistemos sutrikimų skaičius, tenkantis 1000-čiui moksleivių užregistruotas 5-8 klasėse, mažiausias - vyriausiųjų (9-12/I-IV gimnazijos klasių) amžiaus grupėje.
17. 11,6 proc. visų moksleivių susirgimų 2016 metais sudarė kraujotakos sistemos ligos, iš kurių didžiausią dalį sudarė širdies ūžesiai ir tonai.
18. 2016 m. išaugo endokrininės sistemos ligų ir mitybos bei medžiagų apykaitos sutrikimų skaičius. Beveik pusė endokrininės sistemos ligų sudarė nutukimas.
19. Didžiausias endokrininės sistemos sutrikimų skaičius, tenkantis 1000-čiui moksleivių, užregistruotas vyriausiųjų, t.y. 9-12/I-IV gimnazijos klasių amžiaus grupėje, mažiausias - priešmokyklinio ugdymo amžiaus grupėje.
20. 2016 m. 95,5 proc. Alytaus miesto mokyklų moksleivių buvo priskirti pagrindinei fizinio pajėgumo grupei. Statistika rodo, kad sulig vyresniu amžiumi mažėja vaikų, turinčių pagrindinę fizinio pajėgumo grupę.
21. Dantis 2016 m. profilaktiškai pasitikrino 92,3 proc. Alytaus miesto bendrojo ugdymo įstaigų moksleivių.
22. Sveikus dantis 2016 metais turėjo tik 22,0 proc. pasitikrinusių Alytaus miesto mokyklų moksleivių. Daugiausiai vaikų, turinčių sveikus dantis, užregistruota 7 klasėje (32,6 proc.), mažiausiai – antroje klasėje (10,5 proc.).
23. 2016 m. procentiškai daugiau vaikų turėjo pieninių dantų karieso pažeidimų negu nuolatinių dantų. Daugiausiai moksleivių, turinčių pieninių dantų kariesą, 2016 m. užregistruota trečioje klasėje, nuolatinių dantų kariesą turėjo daugiausiai devintokų. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad nuolatinių dantų kariesą turintys vaikai jau buvo užregistruoti, netgi, pradinėse klasėse.
24. Vertinant vaikų, turinčių pažeistus pieninius ar nuolatinius dantis skaičių ir užregistruotų pažeistų (ėduonies, plombuotų ar ištrauktų) dantų skaičių, statistika rodo, kad dauguma vaikų turi keletą ir daugiau pažeistų tiek pieninių, tiek nuolatinių dantų.
25. Remiantis 2016 m. dantų profilaktinių patikrinimų duomenimis, sąkandžio patologijos atveju analizuojamu laikotarpiu buvo nustatyta daugiau negu 2015 m.: 27,1 proc. vaikų turėjo pavienių dantų sąkandžio patologiją, 18,4 proc. – žandikaulių: 2015 m. atitinkamai 25,4 proc. ir 15,3 proc.

REKOMENDACIJOS

Išanalizavę Alytaus miesto savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų moksleivių profilaktinių sveikatos patikrinimų 2015 m. duomenis, ir atsižvelgę į dažniausius moksleivių sveikatos sutrikimus, pateikiame rekomendacijas:

Tėvams:

1. Patariama vaikų sveikata rūpintis nuo pat mažumės, kadangi statistika rodo, kad jau priešmokyklinio amžiaus vaikai išsiskiria dideliu ligų skaičiumi.
2. Skirti daugiau dėmesio vaikų užimtumui, kad liktų kuo mažiau laisvo laiko sėdėjimui prie kompiuterio ar televizoriaus.
3. Patariama pasirūpinti tinkama savo vaikų pamokų ruošos vieta: baldais, apšvietimu.
4. Atkreipti į dėmesį į tinkamą vaikų sėdėseną prie kompiuterio, ruošiant pamokas, skaitant knygas ir pan. Į tinkamą kuprinės nešiojimą.
5. Perkant kuprines, ypač jaunesnio amžiaus mokiniams, privalu atkreipti dėmesį į specialistų rekomendacijas, kuriose nurodomos tinkamos kuprinės rekomendacijos skirtingo amžiaus bei svorio vaikams.
6. Ugdyti asmens higienos įpročius jau ankstyvoje vaikystėje, taip suformuojant rytinį ir vakarinį dantų valymo ritualą, bei nuolatinį rankų plovimą. Didelį dėmesį skirti pieninių vaikų dantų priežiūrai, kadangi jie linkę sugesti greičiausiai. Sugedusius pieninius dantis būtina taisyti.

Mokytojams ir mokyklos administracijai:

1. Visą mokyklos bendruomenę, ne tik fizinio lavinimo mokytojus, įtraukti į sveikatinančią veiklą, kartu organizuojant viešus susirinkimus, individualius pokalbius ir įvairius sporto renginius;
2. Skatinti, kad pedagogai užtikrintų tinkamą moksleivių darbo ir poilsio režimą (pertraukų metu moksleivius raginti palikti klasę, būti fiziškai aktyvesniems).
3. Moksleivius sodinti atsižvelgiant į pažymose pateiktas gydytojų rekomendacijas, pvz. trumparegius sodinti pirmuose suoluose, arčiau lentos.
4. Atkreipti dėmesį į tinkamą mokinio sėdėjimą prie kompiuterio ir mokyklos suole, taip pat baldų aukštį pagal moksleivio ūgį.
5. Kūno kultūros pamokų metu daugiau dėmesio skirti pratimams, kurie stiprina nugaros, pilvo ir dubens srities raumenis bei gerina laikyseną. Pamokų metu akcentuoti ne normatyvinių reikalavimų įvykdymą, o supažindinti su įvairiomis sportinėmis fizinio aktyvumo veiklomis, tokiu būdu įtraukiant ir sudominant mokinius, ypatingai mergaites, kurios vyresnėse klasėse ima vengti fizinio lavinimo pamokų.
6. Organizuoti praktinius-teorinius užsiėmimus pedagogams įvairiomis sveikatos temomis.

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistams:

1. Moksleivių sveikatos priežiūrą vykdyti visomis kryptimis, ypatingą dėmesį skiriant regos, laikysenos sutrikimų, dantų ligų profilaktikai, analizuojant moksleivių mokymosi aplinką (suolų dydį, apšvietimą, temperatūrą), užtikrinant higienos normos 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ reikalavimus.
2. Organizuoti praktinius-teorinius užsiėmimus tėvams įvairiomis sveikatos temomis.